

w tej serii:

HIMALAJE:

Cho Oyu Himal (w jęz. niemieckim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, Khumbu La, Nangpai Gosum, Kyajo Ri. Wyd. 1988.

Zeszyt 2: Cho Oyu, Ngozumpa Kang, Gyachung Kang. Wyd. 1988.

Pumori-Taboche Himal (w jęz. niemieckim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, Nup La, Gyubanarc Kang, Lobuche, Kangchung, Pointed Pk. Wyd. 1988.

Zeszyt 2: Jobo Lhapishan, Taboche, Pumori, Khumbutse. Wyd. 1988.

Mount Everest Massiv (w jęz. niemieckim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, Mt Everest, Changtse. Wyd. 1985.

Zeszyt 2: South Col, Lhotse, Nuptse. Wyd. 1988.

Zeszyt 3: Imja Tse, Pokalde, Shartse, Cho Polu, Pethangtse. Wyd. 1988.

Ama Dablam & Hinku Himal (w jęz. polskim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, Amphu Labtsa, Twin Ice Pk., Ama Dablam, Ambhu Gyabjen. Wyd. 1993.

Chamlang-Baruntse Himal (w jęz. polskim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, Baruntse, Peak 4. Wyd. 1993.

Zeszyt 2: Hunku Chuli, Chamlang, Peak 5, Chhoyang Himal. Wyd. 1993.

Makalu Himal (w jęz. niemieckim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, Chago, Kangchungtse, Chomo Lönzö. Wyd. 1988.

Zeszyt 2: Makalu La, Makalu, Yaupa, Peak 5, Popti La. Wyd. 1988.

Kangchenjunga Himal (w jęz. polskim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, Gimmigela Chuli, Sugarloaf, Taple Shikhar, Kangchenjunga. Wyd. 1987.

Zeszyt 2: Kangchenjunga c.d., Kangbachen, Ramthang, Anidesh Chuli, Merrra. Wyd. 1988.

Zeszyt 3: Kumbhakarna, Khabur, Tso Kang, Boktoh, Mirgin La. Wyd. 1988.

KARAKORUM:

Western Baltoro Mustagh (w jęz. polskim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, West Mustagh Pass, Paiju Group, Uti Biaho. Wyd. 1988.

Zeszyt 2: Sarpo Laggio Pass, Trango Group. Wyd. 1989.

Zeszyt 3: Lobsang Group, East Mustagh Pass, Mustagh Tower. Wyd. 1989.

Zeszyt 4: Savoia Group, Chongtar Group. Wyd. 1989.

Northern Baltoro Mustagh (w jęz. polskim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, K2. Wyd. 1989.

Zeszyt 2: Angel, Skyang Kangri, Durbin Group, Kharut Ridge. Wyd. 1989.

Eastern Baltoro Mustagh (w jęz. polskim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, Broad Peak. Wyd. 1989.

Zeszyt 2: Gasherbrum IV, V, VI, Nakpo Peaks. Wyd. 1990.

Zeszyt 3: Gasherbrum III, II, I, Sia Kangri. Wyd. 1990.

ANDY:

Cordillera Huayhuash (w jęz. polskim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, Paria, Ninashanca, Rondoy. Wyd. 1990.

Zeszyt 2: Jirishanca, Jirishanca Chico, Cadena Queropalca, Yerupaja Chico. Wyd. 1991.

Zeszyt 3: Yerupaja, Seria, Rosario, Rasac. Wyd. 1991.

Zeszyt 4: Tsacra, Ancocancha, Raju Collota, Cadenas Occidentales. Wyd. 1991.

Zeszyt 5: Siula, Sarapo, Jurau, Cad. Yalگوی, Trapecio. Wyd. 1992.

Zeszyt 6: Puscanturpa, Cuyocraju, Rascacielo, Pariaucuro, Yanacaico, Huachash. Wyd. 1992.

POLSKA:

Góra Zborów (w jęz. polskim)

Zeszyt 1: Część zachodnia. Wyd. 1986.

Zeszyt 2: Część wschodnia. Wyd. 1986.

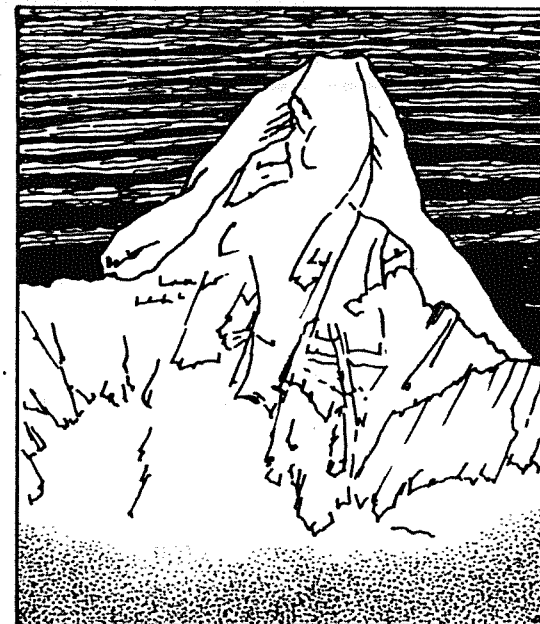
Wkrótce!! Ama Dablam & Hinku Himal - Zeszyt 2 (w jęz. polskim)

Niniejszym proszę wszystkich o przysyłanie sprostowań, uzupełnień i uwag do powyższych przewodników. Proszę również o materiały do dalszych zeszytów tej serii.

J. Kielkowski, Potsdamer Str. 45, 4000 Düsseldorf 13.

AMA DABLAM & HINKU HIMAL

1

PRZEWODNIK ALPINISTYCZNY

JAN KIELKOWSKI

**AMA DABLAM
&
HINKU HIMAL**

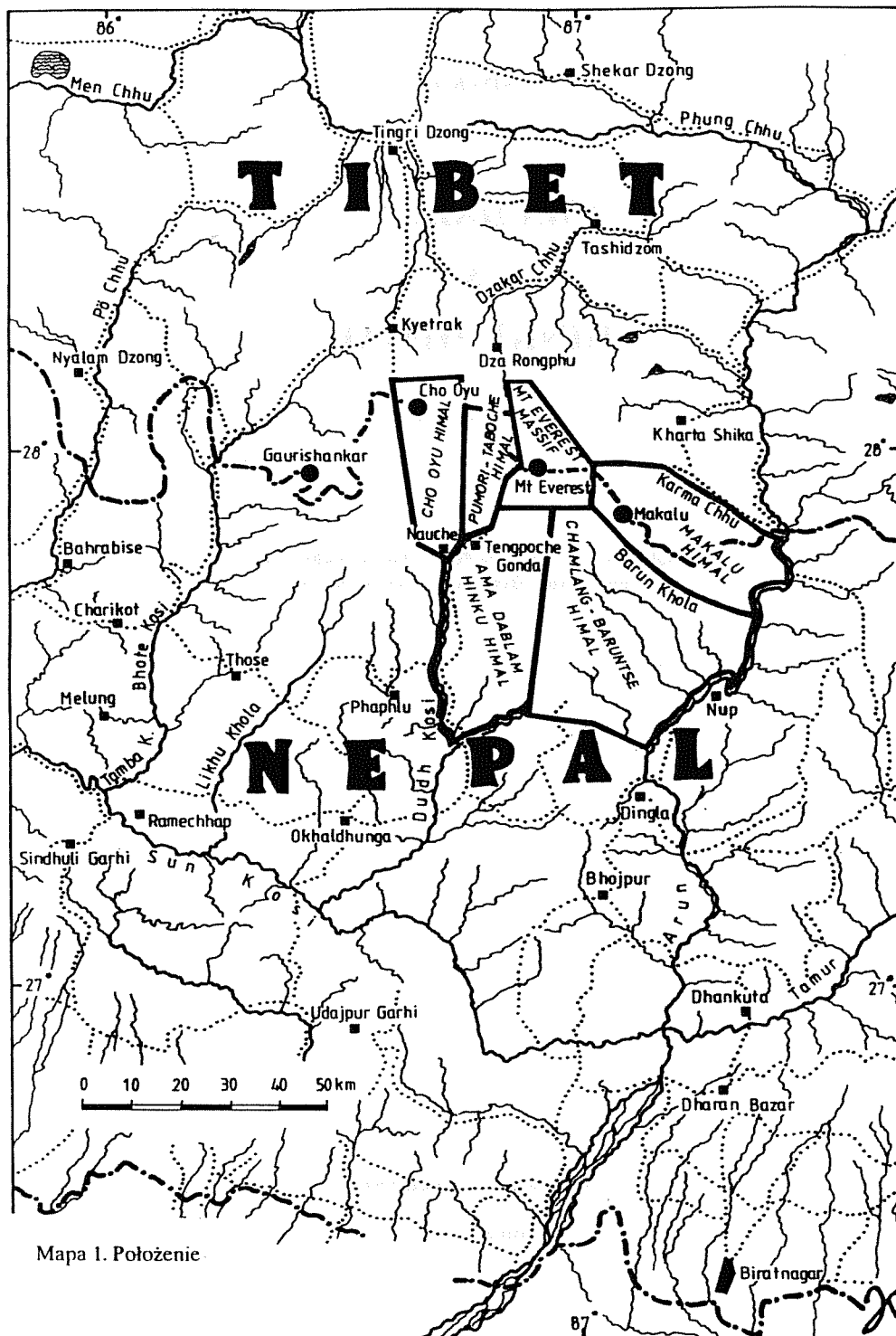
przewodnik wspinaczkowy

Zeszyt 1

**Amphu Labtsa - Twin Ice Peak - Panch Pokhri Peak
Veguco - Ama Dablam - Ambhu Gyabjen**

wszelkie prawa zastrzeżone

Düsseldorf 1993

Mapa 1. Położenie

WPROWADZENIE

Ujęty w niniejszym opracowaniu rejon stanowi wschodnią część Khumbu Himal. Znajdujące się w nim szczyty są znacznie niższe od szczytów w pozostałych częściach tego pasma - najwyższa tutaj góra Ama Dablam osiąga wysokość zaledwie 6828 m. Pozostałe wyższe szczyty to: Kang Taiga 6779, Kyashar Ri 6769, Peak 41 6624, Tramskeru 6608 i Mera 6461. Tak więc nie wysokości szczytów, lecz ich urwiste sylwetki oraz nieprzebrana ilość niezwykle interesujących sześciotysięczników, jak też trudno dostępne doliny, stanowią o charakterze tego rejonu.

Opisywany rejon obejmuje szczyty w zachodnich odgałęzieniach potężnej, bocznej grani odchodzącej od Głównej Grani Himalajskiej (w masywie Lhotse), której ramiona sięgają daleko na południe aż do zbiegu Sun Kosi i Arun River. Granice rejonu stanowią widlasto schodzące się doliny: Dudh Kosi na zachodzie i jej boczna odnoga Hunku Drangka (Hongu Khola) na wschodzie. Północną granicę wyznacza dolina Imja. Przełęcz Amphu Lapsa (5787) oddziela rejon od masywu Baruntse na pn.-wschodzie. Północny bastion rejonu buduje masyw Ama Dablam. Odchodząca od niego na południe grań rozwidła się wkrótce na dwa ramiona rozdzielone doliną Hinku Drangka (Inukhu Khola, na niektórych mapach błędnie opisywana jako Hongu Khola!).

Cały rejon zbudowany jest ze skał granitowych i gnejsowych oraz innych skał metamorficznych w różnym stopniu przeobrażonych (migmatytów). Dzisiejsze formy grani i dolin są wynikiem długotrwałej, intensywnej erozji lodowcowej i rzecznej.

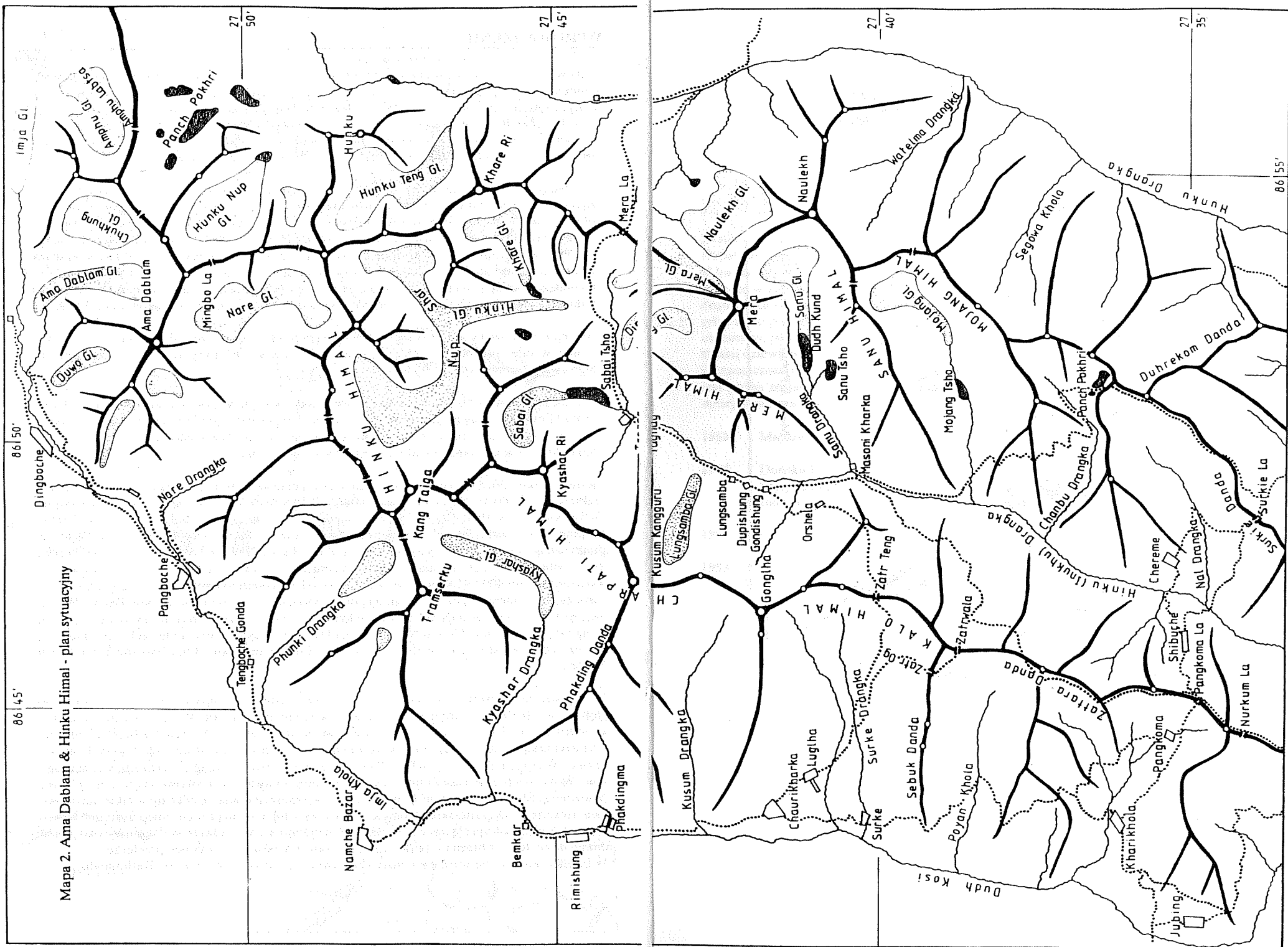
W granicach rejonu wydzielane są następujące masywy, kolejno od północy: Masyw Ama Dablam, Hinku Himal (w którym grań główna rejonu się rozgałęzia), i dalej w zachodnim ramieniu: Charpati Himal, Kalo Himal, Zattara Danda i Doje Danda; oraz we wschodnim ramieniu: Hunku Himal, Mera Himal, Sanu Himal, Mojang Himal i Surkie Danda.

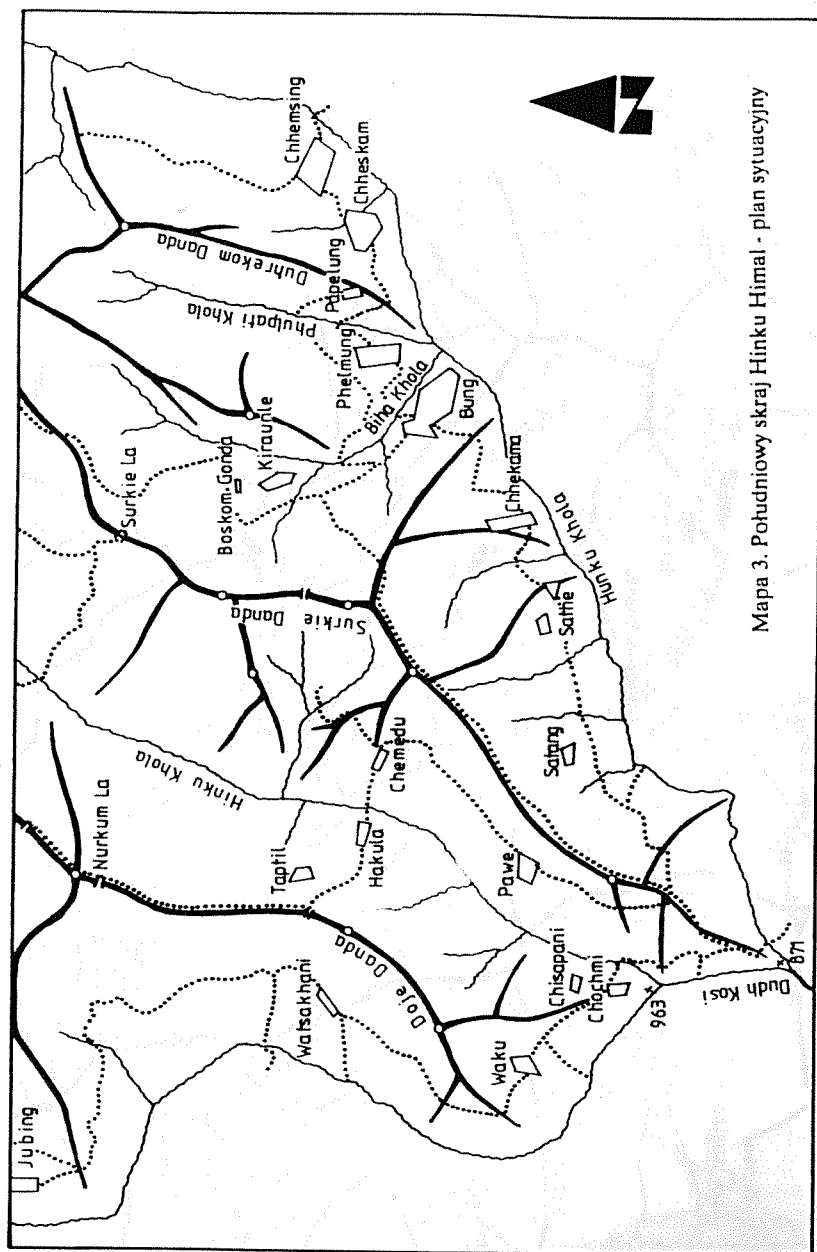
Liczne krótkie, boczne doliny, poprzedzielane graniami i żebrami, wcinają się z obu stron w grzbiety rejonu. Po wschodniej stronie doliny Dudh Kosi są to doliny potoków: Kharikhola, Poyan, Surke, Kusum, Kyashar, Phunki i Nare. Najważniejsze boczne ramiona doliny Hinku - to Chanbu, Mojang, Sanu. Zachodnie odnogi doliny Hunku to doliny potoków Segowa i Watelma. Najniższy punkt całego rejonu (871 m) znajduje się przy ujściu Hunku Khola do Dudh Kosi. Tak więc bardzo duża, południowa część rejonu znajduje się poniżej górnej granicy lasu, która przebiega tu na wysokości około 4000-4200 m. Całe południowe odcinki dolin to nieprzystępne, głęboko wcięte wąwozy, porośnięte bambusową dżunglą oraz rododendronowymi i mieszanymi lasami. W najwyższych dolinach znajdują się niewielkie lodowce, z których największe to: Hinku Gl., Hunku Teng Gl., Kyashar Gl., Hunku Nup Gl., Ama Dablam Gl. Na wysokich piętrach dolin znajdują się też liczne polodowcowe jeziora: Sabai Tsho, Dudh Kund, Sanu Tsho, Mojang Tsho, Panch Pokhri.

W dogodnych miejscach na dnach dolin, a jeszcze liczniej na stokach ponad wcinającymi się głębokimi wąwozami, rozrzucone są liczne większe i mniejsze osady. Większość z nich znajduje się w dolinie Dudh Kosi i w jej górnej odnodze dolinie Imja: Dingboche, Pangboche, Phakdingma, Chaurikharka, Luglha, Surke, Kharikola, Jubing; oraz na zboczach całkiem południowych ramion rejonu: Waku, Chisapani, Chochmi, Pawe, Satang, Chhekama, Bung, Chheskam, Cchemsing i inne. Wokół wielu z tych osad znajdują się duże tereny uprawne. W środkowej części doliny Hinku położone są Shibuche i Cherem. W górnej części tej doliny znajdują się tylko niewielkie, sezonowo zamieszkałe osady pasterskie. Ponieważ dolne części dolin budują z reguły nieprzystępne wąwozy, drogi komunikacyjne łączące poszczególne miejscowości prowadzą trawersami, wysoko ponad dnami dolin, lub też biegną w poprzek dolin i grani, przekraczając wysokie przełęcze.

W Luglha znajduje się sezonowo czynne lotnisko z regularnymi lotami z i do Kathmandu.

Mapa 2. Ama Dablam & Hinku Himal - plan sytuacyjny

Mapa 3. Południowy skraj Hinku Himal - plan sytuacyjny

Cały rejon znajduje się w zasięgu klimatu monsunowego. W okresie monsunowym, odpowiadającym czasowo w przybliżeniu naszemu latu, występuje długo utrzymujące się zachmurzenie z licznymi opadami śniegu w górach i nieustającymi deszczami w dolnych częściach dolin. Zimą charakteryzują niskie temperatury (do -40°), silne, długo trwające wiatry oraz stosunkowo rzadkie opady. Między tymi dwiema porami wyróżnia się tutaj okresy przed- i pomonsonowy, obydwie z niewielką ilością opadów i łagodnymi temperaturami. Dlatego też w tych okresach najczęściej podejmowane są próby wejść na wierzchołki masywu.

EKSPLORACJA

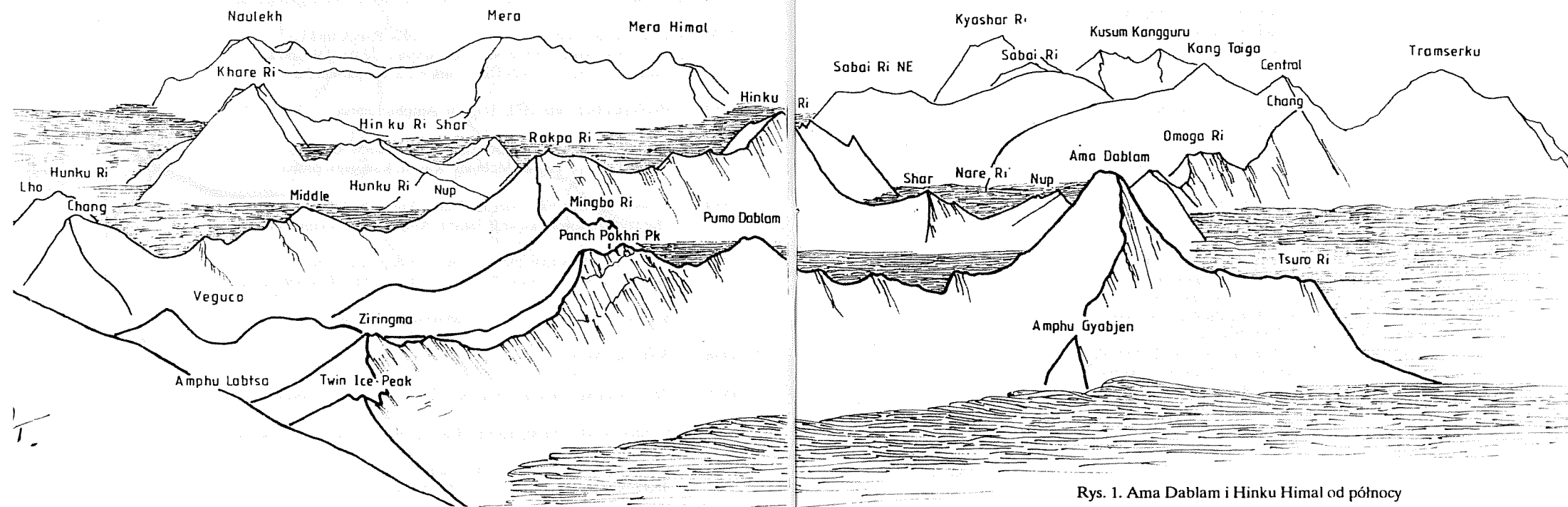
Eksplorację rejonu rozpoczęto dopiero w 1950 roku, gdy otwarta została od południa (przez Nepal) droga pod Everest. Początkowo teren - po drodze pod Everest - wykorzystywany był do aklimatyzacji przed atakami na Everest, następnie zaś przebijaly się przez jego przełęcz rekonasane w kierunku Makalu, chociaż fantastyczna sylwetka Ama Dablam i pozostałych trudno dostępnych szczytów od samego początku przyciągały uwagę tych, dla których Himalaje to nie tylko to co ponad 8000 m. Obecnie Ama Dablam odwiedzany jest co roku wręcz tłumnie przez alpinistów, podczas gdy równocześnie wiele innych, fantastycznych szczytów rejonu pozostaje do dzisiaj dziewiczymi.

Zamieszczona niżej lista, zawierająca informacje o kierowniku, narodowości i osiągniętych celach, jest próbą zestawienia wszystkich ekspedycji, które działały do tej pory w granicach objętych niniejszym opracowaniem.

- 1950 1 Międzynarodowa Exp., kier. O. Houston: Surkie La, Pangkoma La.
- 1951 1 Duńska Exp., kier. K.B. Larsen: Surkie La, Pangkoma La.
2 Brytyjska Exp., kier. E.E. Shipton: Amphu Labtsa, Mingbo La.
3 Indyjska Exp., kier. G.N. Dutt: Surkie La, Pangkoma La.
- 1952 1 Brytyjska Exp., kier. E.E. Shipton: Amphu Labtsa.
- 1953 1 Brytyjska Exp. kier. J. Hunt: Ama Dablam do 5750, Mera.
2 Brytyjska Exp., kier. H. McInnes: Kusum Kangguru próba.
- 1954 1 Nowozelandzka Exp., kier. E. Hillary: Naulekh, Amphu Labtsa.
2 Międzynarodowa Exp. kr. R. Izzard: Amphu Labtsa, Hunku Lho Ri.
- 1955 1 Nowozelandzka Exp., kier. N. Hardie: Kangtega 4' Peak.
2 Międzynarodowa Exp. kr. N.G. Dyhrenfurth: Ama Dablam do 6100.
- 1956 1 Szwajcarska Exp., kr. A. Egger: Makyongtse, Ziringma do 6000.
- 1958 1 Brytyjsko-Włoska Exp., kier. A. Gregory: Ama Dablam do 6100.
- 1959 1 Brytyjska Exp., kier. J.H. Emlin Jones: Ama Dablam (próba?).
- 1960 1 Międzynarodowa Exp., kier. E. Hillary: Pumo Dablam, Mingbo La.
- 1961 1 Międzynarodowa Exp. (c.d. 60/1), kier. E. Hillary: Ama Dablam.
2 Brytyjska Exp., kier. J.S. Keen: Mingbo Ri do 5950.

- 1962 1 Japońska Exp., kier. S.Nakano: Amphu Labtsa.
- 1963 1 Międzynarodowa Exp., kier. E.Hillary: Kang Taiga.
2 Indyjska Exp., kier. H.Dayal: Tengpochetse.
- 1964 1 Nowozelandzka Exp., kier. E.Hillary: Tramserku.
- 1965 1 Holenderska Exp., kier. J.A.Noordijk: Amphu Labtsa.
- 1969 1 Japońska Exp., kier.?: Mera.
- 1970 1 Japońska Exp., kier.?: Mera próba.
- 1973 1 Francuska Exp., kier.?: Mera.
- 1975 1 Brytyjska Exp., kier. H.McInnes: Mera La.
- 1976 1 Niemiecka Exp., kier. H.Warth: P.6057, Mera, Naulekh.
- 1978 1 Francuska Exp., kier. J.Clemenson: Ama Dablam do 6000.
2 Japońska Exp., kier.?: Kusum Kangguru próba.

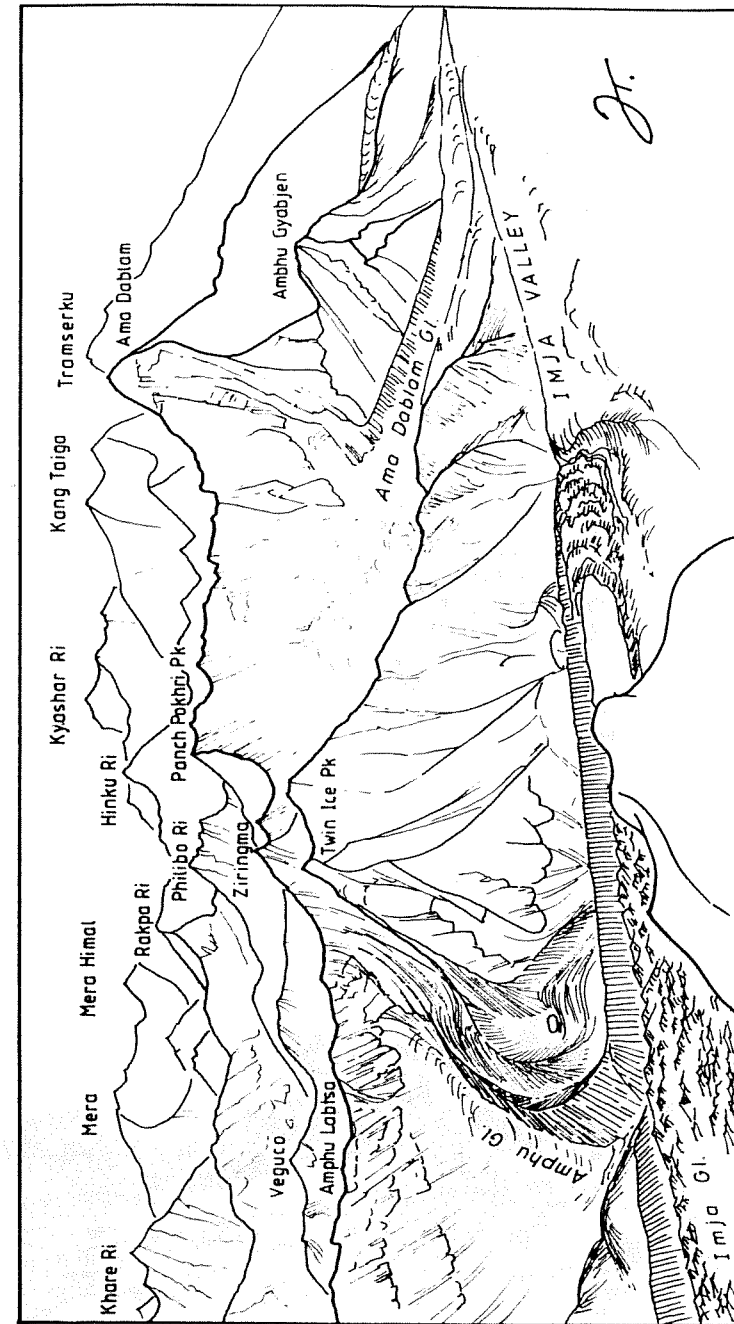
- 1979 1 Brytyjska Exp., kier. R.Carrington: Kang Taiga do 6000.
2 Kanadyjska Exp.kier.R.Hamilton:Mera,Veguco,Hinku Ri Centr.
3 Francuska Exp., kier. R.Renaud: Ama Dablam.
4 Brytyjsko-Amerykańska Exp., kier. R.C.Brown: Ama Dablam.
5 Nowozelandzka Exp., kier. P.Hillary: Ama Dablam do 6100.
6 Austriacka Exp., kier. W.Nairz: Ama Dablam do 6000.
7 Japońska Exp., kier. K.Yuda: Kang Taiga.
8 Japońska Exp., kier. S.Suzuki: Tramserku do 6300.
9 Japońska Exp., kier. S.Kimura: Tramserku.
10 Japońska Exp., kier. T.Kanazawa: Kusum Kangguru do 6350.
11 Międzynarodowa Exp. kier. D.Scott: Kusum Kangguru do 6010.
12 Niemiecka Exp., kier.?: Mera.
13 Nowozelandzka Exp.,kier.P.Hillary: Kusum Kangguru do 6200.
14 Brytyjska Exp., kier. P.Fleming: Mera.
15 Holenderska Exp., kier. R.A.Wolff: Mera.
- 1980 1 Nowozelandzka Exp., kier. R.Brice: Ama Dablam.
2 Japońska Exp., kier. K.Kato: Ama Dablam.
3 Japońska Exp., kier. K.Okano: Tramserku.
4 Japońska Exp., kier.?: Kusum Kangguru próba.
5 Francuska Exp., kier. Jaeger: Ama Dablam próba.
6 Amerykańska Exp., kier. K.Pope: Mera.

Rys. 1. Ama Dablam i Hinku Himal od północy

[Uwaga! Dalsze Ekspedycje, których działalność ograniczona była do przejścia przez Ambhu Labtsa lub Mera La, nie są dalej ewidencjonowane.]

- 1981 1 Australijska Exp., kier. K.McMahon: Ama Dablam.
 2 Hiszpańska Exp., kier. J.Massons: Ama Dablam.
 3 Japońska Exp., kier. Y.Watai: Ama Dablam do 6000.
 4 Amerykańska Exp., kier. G.Neptune: Ama Dablam.
 5 Japońska Exp., kier. M.Miyano: Kang Taiga do 5500.
 6 Japońska Exp., kier. M.Kato: Kusum Kangguru.
 7 Nowozelandzka Exp., kier. B.Denz: Kusum Kangguru.
 8 Japońska Exp., kier. M.Matsui: Kusum Kangguru.
- 1982 1 Amerykańska Exp., kier. S.Giller: Ama Dablam.
 2 Brytyjska Exp., kier. M.Duff: Tramserku do 6200.
 3 Amerykańska Exp., kier. R.Siegrist: Ama Dablam do 6555.
 4 Amerykańska Exp., kier. N.Gillette: Mingbo La.
 5 Japońska Exp., kier. ?: Kusum Kangguru.
 6 Hiszpańska Exp., kier. A.Arranz: Kusum Kangguru P.6180.
 7 Amerykańska Exp., kier. M.J.Yde: Mera SE.
 8 Amerykańska Exp., kier. B.L.Wallace: Mera N.
 9 Australijska Exp., kier. S.Bunton: Mera, Nau Lekh.
- 1983 1 Belgijsko-Szwajcarska Exp., kier. N.Hubert: Ama Dablam.
 2 Austriacka Exp., kier. A.Haid: Ama Dablam.
 3 Koreańska Exp., kier. Nam San Woo: Ama Dablam.
 4 Amerykańska Exp., kier. S.Brimmer: Kang Taiga do 6250.
 5 Hiszpańska Exp., A.Arranz: Kusum Kangguru.
 6 Międzynarodowa Exp., kier. D.Hopkins: Kusum Kangguru Centr.
 7 Austriacka Exp., kier. K.Pallasmann: Naulekh.
 8 Włoska Exp., kier. ?: Mera.
 9 Francuska Exp., kier. R.Renaud: Ama Dablam.
 10 Brytyjska Exp., kier. B.O'Connor: Mera.
 11 Brytyjska Exp., kier. ?: Mera E.
 12 Japońska Exp., kier. M.Okamoto: Kusum Kangguru.
 13 Amerykańska Exp., kier. W.R.Weiland: Mera.
 14 Szwajcarska Exp., kier. G.Bumann: Ama Dablam.
- 1984 1 Koreańska Exp., kier. Yong Tae Shin: Tramserku.
 2 Amerykańska Exp., kier. J.Eisenhard: Ama Dablam do 6100.
 3 Kanadyjska Exp., kier. ?: Ama Dablam do 6400.
 4 Japońska Exp., kier. N.Sakashita: Ama Dablam.
 5 Francuska Exp., kier. M.Pelle: Ama Dablam do 5800.
 6 Hiszpańska Exp., kier. E.R.Puig: Kang Taiga.
 7 Hiszpańska Exp., kier. L.Rodriguez: Kyashar Ri do 5800.
 8 Japońska Exp., kier. T.Dobashi: Ama Dablam do 6600.
 9 Brytyjsko-Kanadyjska Exp., kier. A.Burgess: Ama Dablam do 6400.
 10 Nowozelandzka Exp., kier. R.Molineaux: Mera.
 11 Japońska Exp., kier. M.Ozaki: Mera.
 12 Hiszpańska Exp., kier. F.Panon: Tramserku próba.
- 1985 1 Włoska Exp., kier. C.Ferrari: Ama Dablam.
 2 Japońska Exp., kier. N.Sakashita: Ama Dablam.

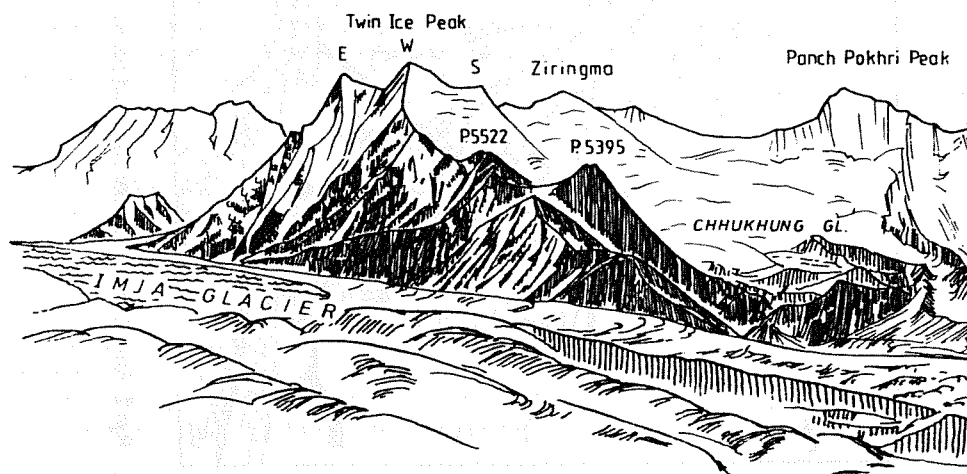
Rys.2. Ama Dablam i Hinku Himal od pn.-wschodu

- 3 Japońska Exp., kier. H.Aota: Kusum Kangguru.
- 4 Japońska Exp., kier. K.Kondo: Mera Himal III.
- 5 Francuska Exp., kier. V.Fine: Tramserku do 6400.
- 6 Francuska Exp., kier. M.Batard: Tramserku.
- 7 Amerykańska Exp., kier. H.Aprin: Ama Dablam.
- 8 Nowozelandzka Exp., kier. G.Gabites: Ama Dablam do 6100.
- 9 Międzynarodowa Exp., kier. R.Moro: Ama Dablam.
- 10 Amerykańsko-Kanadyjska Exp., kier. M.Kennedy: Ama Dablam.
- 11 Amerykańska Exp., kier. R.Marshall: Ama Dablam.
- 12 Koreańska Exp., kier. Kyong Soo-Jeon: Kang Taiga.
- 13 Brytyjska Exp., kier. T.Pilling: Kusum Kangguru.
- 14 Brytyjska Exp., kier. I.Haig: Mera E.
- 15 Brytyjska Exp., kier. G.Tobin: Kusum Kangguru do 6350.
- 16 Włoska Exp., kier. M.Bernardi: Ama Dablam.
- 17 Brytyjsko-Kanadyjska Exp., kr.A.Burgess: Ama Dablam do 6300.

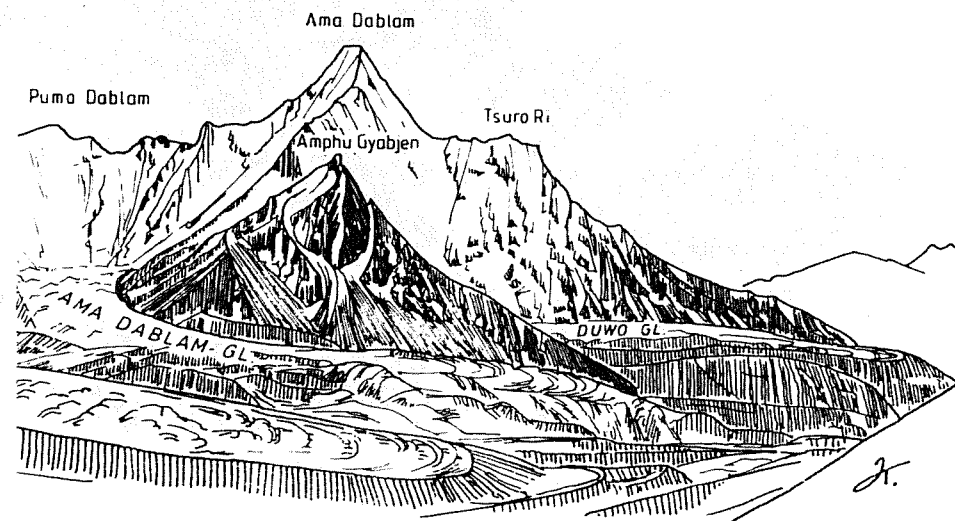
- 1986
- 1 Amerykańska Exp., kier. J.G.Lowe: Kang Taiga.
 - 2 Brytyjska Exp., kier. M.Duff: Mera East.
 - 3 Międzynarodowa Exp., kier. H.Eitel: Ama Dablam.
 - 4 Międzynarodowa Exp., kier. I.Howell: Ama Dablam do 6400.
 - 5 Brytyjska Exp., kier. L.Allen: Ama Dablam do 6400.
 - 6 Czechosłowacko-Szwajcarska Exp., kier. M.Smid: Ama Dablam.
 - 7 Francusko-Szwajcarska Exp., kier. P.A.Hiroz: Ama Dablam.
 - 8 Jugosłowiańska Exp., kier. D.Berljak: Ama Dablam.
 - 9 Amerykańsko-Kanadyjska Exp., kier. J.Smith: Kang Taiga.
 - 10 Hiszpańska Exp., kier. M.A.Rodriguez: Tramserku do 6300.
 - 11 Francuska Exp., kier. R.Massardier: Ama Dablam do 6100.
 - 12 Brytyjska Exp., kier. J.Noble: Mera.
 - 13 Japońska Exp., kier. K.Takahashi: Mera.
 - 14 Tajwańska Exp., kier. Chang Wen-Shi: Mera.

- 1987
- 1 Amerykańska Exp., kier. J.Jacovino: Ama Dablam.
 - 2 Grecka Exp., kier. M.Tsoukias: Ama Dablam.
 - 3 Brytyjska Exp., kier. M.Mandell: Ama Dablam do 6400.
 - 4 Japońska Exp., kier. M.Sadakari: Mera.
 - 5 Amerykańska Exp., kier. F.Ziel: Ama Dablam do 6370.
 - 6 Międzynarodowa Exp., kier. B.O'Connor: Ama Dablam do 5700.
 - 7 Bułgarska Exp., kier. V.Petrov: Tsuru Peak do 5600.
 - 8 Amerykańska Exp., kier. A.Whitehouse: Ama Dablam.
 - 9 Japońska Exp., kier. T.Muroi: Mera.
 - 10 Japońska Exp., kier. M.Iwasaki: Mera.
 - 11 Japońska Exp., kier. M.Fukushima: Mera.
 - 12 Japońska Exp., kier. S.Kaneko: Mera.

- 1988
- 1 Japońska Exp., kier. K.Murakami: Kang Taiga do 6100.
 - 2 Kanadyjska Exp., kier. S.Langley: Ama Dablam do 6610.
 - 3 Brytyjska Exp., kier. P.E.Hill: Ama Dablam do 5770.
 - 4 Japońska Exp., kier. M.Matsumoto: Mera.
 - 5 Koreańska Exp., kier. Hoon Saag Lee: Ama Dablam do 6000.
 - 6 Duńska Exp., kier. C.C.Sutton: Ama Dablam.
 - 7 Szwajcarska Exp., kier. J.Reichen: Ama Dablam.
 - 8 Brytyjska Exp., kier. I.Evans: Mera.
 - 9 Amerykańsko-Kanadyjska Exp., kr.H.Aprin: Tramserku do 6000.
 - 10 Brytyjska Exp., kier. N.Mason: Kusum Kangguru.
 - 11 Międzynarodowa Exp., kier. M.Batard: Ama Dablam.
 - 12 Koreańska Exp., kier. Young Joo Kim: Ama Dablam.
 - 13 Japońska Exp., kier. H.Watanabe: Mera.
 - 14 Japońska Exp., kier. K.Okamoto: Mera.
 - 15 Brytyjsko-Nowozelandzka Exp., kier. I.Stevens: Mera.
 - 16 Szwajcarska Exp., kier. I.Regazzoni: Ama Dablam do 5700.

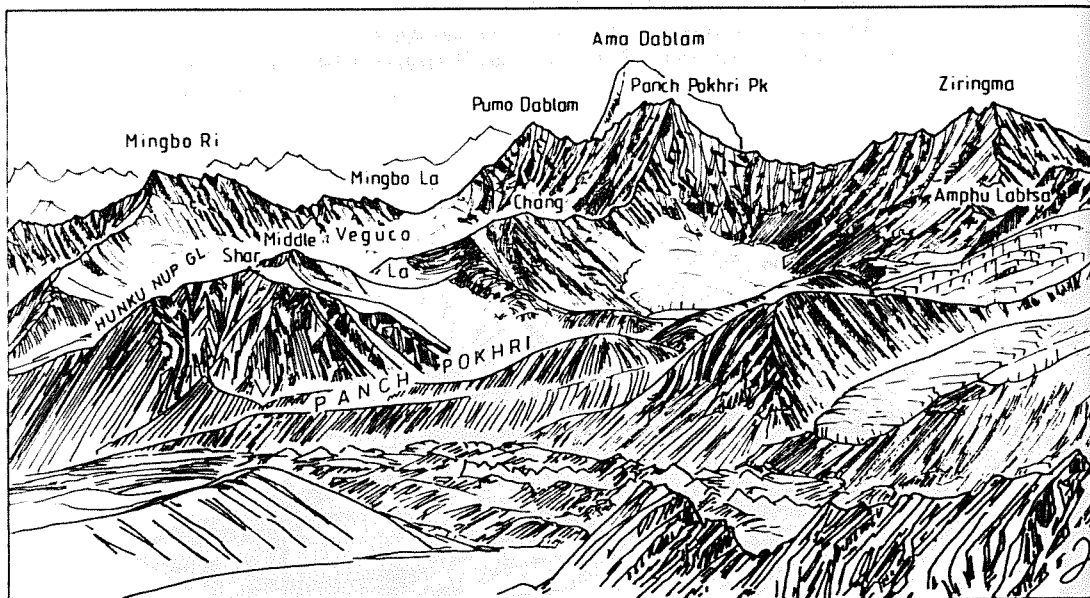

Rys.3. Grupa Ama Dablam od północy

- 1989
- 1 Amerykańsko-Kanadyjska Exp., kr. H. Aprin: Tramserku do 6070.
 - 2 Australijsko-Nowozelandzka E. k. M. Groom: Ama Dablam do 6750.
 - 3 Amerykańsko-Brytyjska E. kr. B. O'Connor: Ama Dablam do 6400.
 - 4 Amerykańska Exp., kier. W. L. Ostgaard: Ama Dablam do 6520.
 - 5 Japońska Exp., kier. T. Namba: Ama Dablam do 5900.
 - 6 Niemiecko-Austriacka Exp., kier. G. Härter: Ama Dablam.
 - 7 Amerykańska Exp., kier. G. Ruggera: Ama Dablam.
 - 8 Francuska Exp., kier. J.-P. Frachon: Ama Dablam.
 - 9 Jugosłowiańska Exp., kier. B. Pockar: Ama Dablam do 6030.
 - 10 Japońska Exp., kier. M. Matsubara: Kusum Kangguru do 5550.
 - 11 Brytyjska Exp., kier. M. Woolridge: Mera, P. 5679.
 - 12 Szwajcarska Exp., kier. Ch. Jaggi: Kusum Kangguru.
 - 13 Amerykańska Exp., kier. J. Reynolds: Mera.
 - 14 Japońska Exp., kier. J. Tabei: Mera.
 - 15 Japońska Exp., kier. Y. Watanabe: Mera.
 - 16 Japońska Exp., kier. Y. Okhura: Mera.
 - 17 Japońska Exp., kier. T. Takahashi: Mera.

- 1990
- 1 Brytyjsko-Irlandzka Eksp., kier. R. Delaney: Ama Dablam.
 - 2 Niemiecka Exp., kier. B. Eberle: Mera.
 - 3 Niemiecka Exp., kier. R. Bolesch: Ama Dablam.
 - 4 Włoska Exp., kier. A. Re: Ama Dablam do 6100.
 - 5 Austriacka Exp., kier. H. Mayerhofer: Ama Dablam do 6200.
 - 6 Brytyjska Exp., kier. N. H. Harper: Ama Dablam.
 - 7 Włoska Exp., kier. R. Losso: Ama Dablam.

Rys..4. Grupa Ama Dablam od pn.-wschodu

- 8 Amerykańska Exp., kier. C. Warner: Ama Dablam.
- 9 Nowozelandzka Exp., kier. C. McDermott: Ama Dablam.
- 10 Japońska Exp., kier. T. Tsunoda: Mera, Kusum Kanguru.
- 11 Amerykańska Exp., kier. A. Lowe: Kusum Kanguru.
- 12 Szwajcarska Exp., kier. C. Hug: Ama Dablam.
- 13 Międzynarodowa Exp., kier. N. Yardley: Ama Dablam do 6600.
- 14 orwesko-Szwedzka Exp., kier. J. Westby: Ama Dablam.
- 15 Amerykańska Exp., kier. J. Reed: Ama Dablam.
- 16 Włoska Exp., kier. F. Rudolfi: Ama Dablam.
- 17 Hiszpańska Exp., kier.?: Mera.
- 18 ? Exp., kier. R. Gordon: Ama Dablam do 6400.
- 19 Amerykańska Exp., kier. U. Jessop: Kusum Kangguru próba.
- 20 Kanadyjska Exp., kier. B. Blanchard: Kusum Kangguru.

- 1991
- 1 Irlandzka Exp., kier. C. Moriarty: Ama Dablam.
 - 2 Meksykańska Exp., kier. P. E. Thorndike: Ama Dablam do 6040.
 - 3 Amerykańska Exp., kier. T. N. Bol: Ama Dablam do 6800.
 - 4 Francuska Exp., kier. P. Bonano: Mera.
 - 5 Włoska Exp., kier. A. Giovanetti: Ama Dablam do 6400.
 - 6 Amerykańska Exp., kier. E. Smith: Ama Dablam do 6400.
 - 7 Amerykańsko-Francuska Exp., D. Breashers: Ama Dablam do 6600.
 - 8 Francuska Exp., kier. M. R. Pelle: Ama Dablam.
 - 9 Francuska Exp., kier. G. Buisson: Ama Dablam.
 - 10 Francuska Exp., kier. M. Richard: Ama Dablam.
 - 11 Amerykańska Exp., kier. M. Twilight: Kusum Kangguru.
 - 12 Japońska Exp., kier. K. Asano: Kusum Kangguru.
 - 13 Koreańska Exp., kier. K. Sun Lee: Ama Dablam.
 - 14 Międzynarodowa Exp., kier. N. Joos: Ama Dablam.
 - 15 Brytyjska Exp., kier. S. Venables: Kusum Kangguru.
 - 16 Amerykańska Exp., kier. S. Fischer: Mera.
 - 17 Australijska Exp., kier. W. Baird: Ama Dablam.
 - 18 Japońska Exp., kier.?: Kusum Kangguru próba.
 - 19 Japońska Exp., kier. S. Tamai: Mera.

- 1992
- 1 Hiszpańska Exp., kier. J. M. Goni: Ama Dablam.
 - 2 Brytyjska Exp., kier. R. S. Ashe-Cregan: Ama Dablam.
 - 3 Brytyjska Exp., kier. M. Beadle: Ama Dablam do 6550.
 - 4 Japońska Exp., kier. H. Tamaki: Mera.
 - 5 Amerykańska Exp., kier. J. McEachen: Ama Dablam.
 - 6 Włoska Exp., kier. R. Turri: Ama Dablam do 5350.
 - 7 Francuska Exp., kier. J. J. Rolland: Ama Dablam.
 - 8 Hiszpańska Exp., kier. L. Giner: Ama Dablam.
 - 9 Brytyjska Exp., kier. H. Todd: Ama Dablam.
 - 10 Międzynarodowa Exp., kier. M. Duff: Ama Dablam do 6170.
 - 11 Kanadyjsko-Australijska Exp., kier. R. W. Howes: Ama Dablam.
 - 12 Amerykańska Exp., kier. P. Athans: Ama Dablam.
 - 13 Koreańska Exp., kier. Cha Jae-Woo: Ama Dablam.
 - 14 Koreańska Exp., kier. Chun Byung-Tai: Ama Dablam.
 - 15 Japońska Exp., kier. Y. Sasahara: Ama Dablam.
 - 16 Międzynarodowa Exp., kier. J.-N. Roche: Ama Dablam.
 - 17 Francuska Exp., kier. L. Terray: Ama Dablam.
 - 18 Szwajcarska Exp., kier. B. Baumann: Ama Dablam do 6000.

19 Belgijsko-Szwajcarska Exp., kier. A.Hubert: Ama Dablam.

20 Szwajcarska Exp., kier. F.Dellatorre: Ama Dablam.

21 Hiszpańska Exp., kier.?: Mera próba.

1993 1 Amerykańska Exp., kier.?: Ama Dablam.

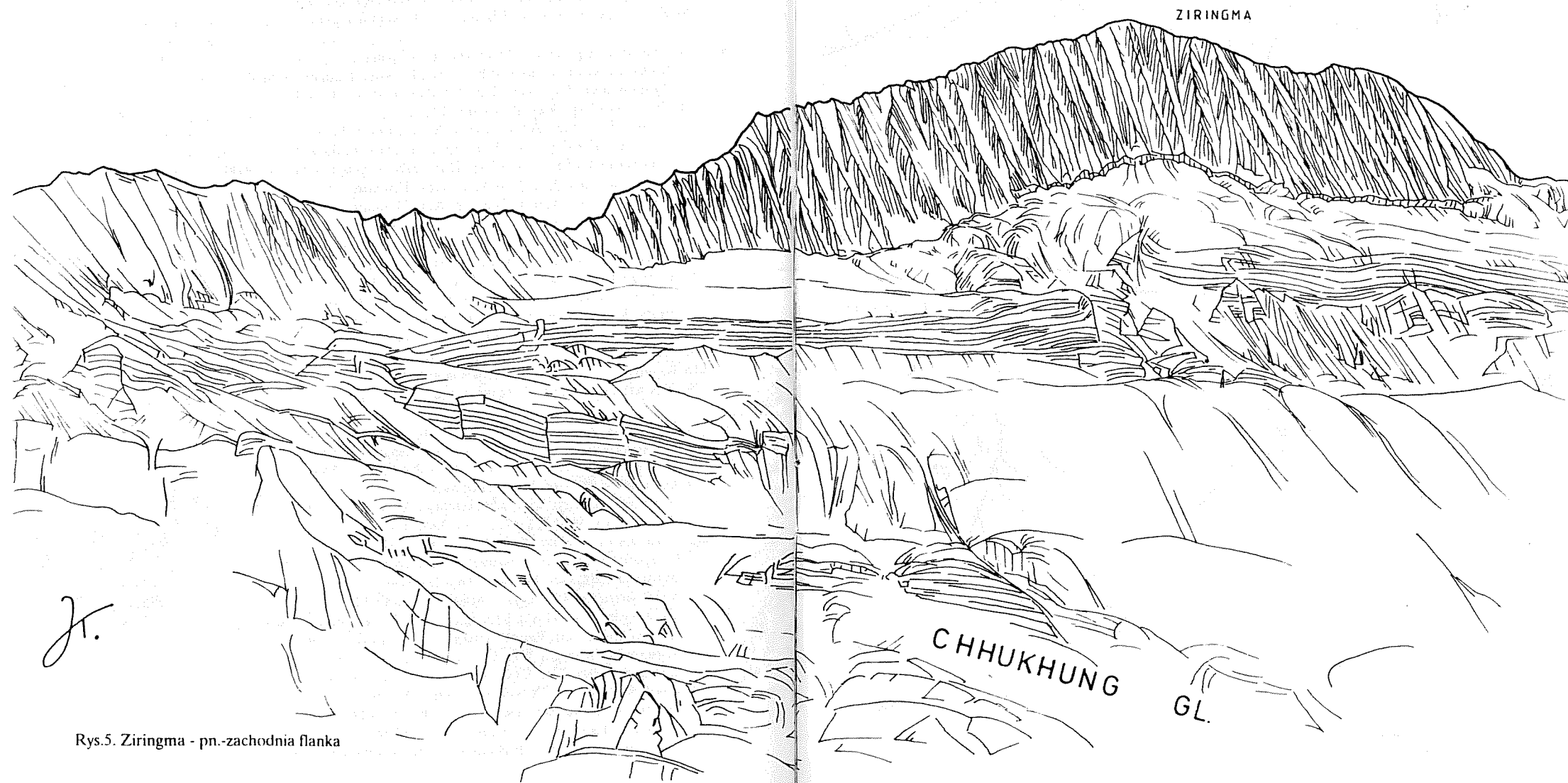
Jak widać z powyższego zestawienia, działalność alpinistyczna była do tej pory skoncentrowana głównie na Ama Dablam oraz w mniejszym stopniu na paru innych (modnych?) górach. Równocześnie wiele innych, świetnych szczytów, jak np.: Panch Pokhri Peak (6419), Sabai Ri (6709), Kyashar (6769), Gonglha (5813), Khare Ri (6623), Sanu Himal (5996), Mojang Himal (5796), pozostało dotychczas prawie nie zauważonych.

AMPHU LAP TSA 5787

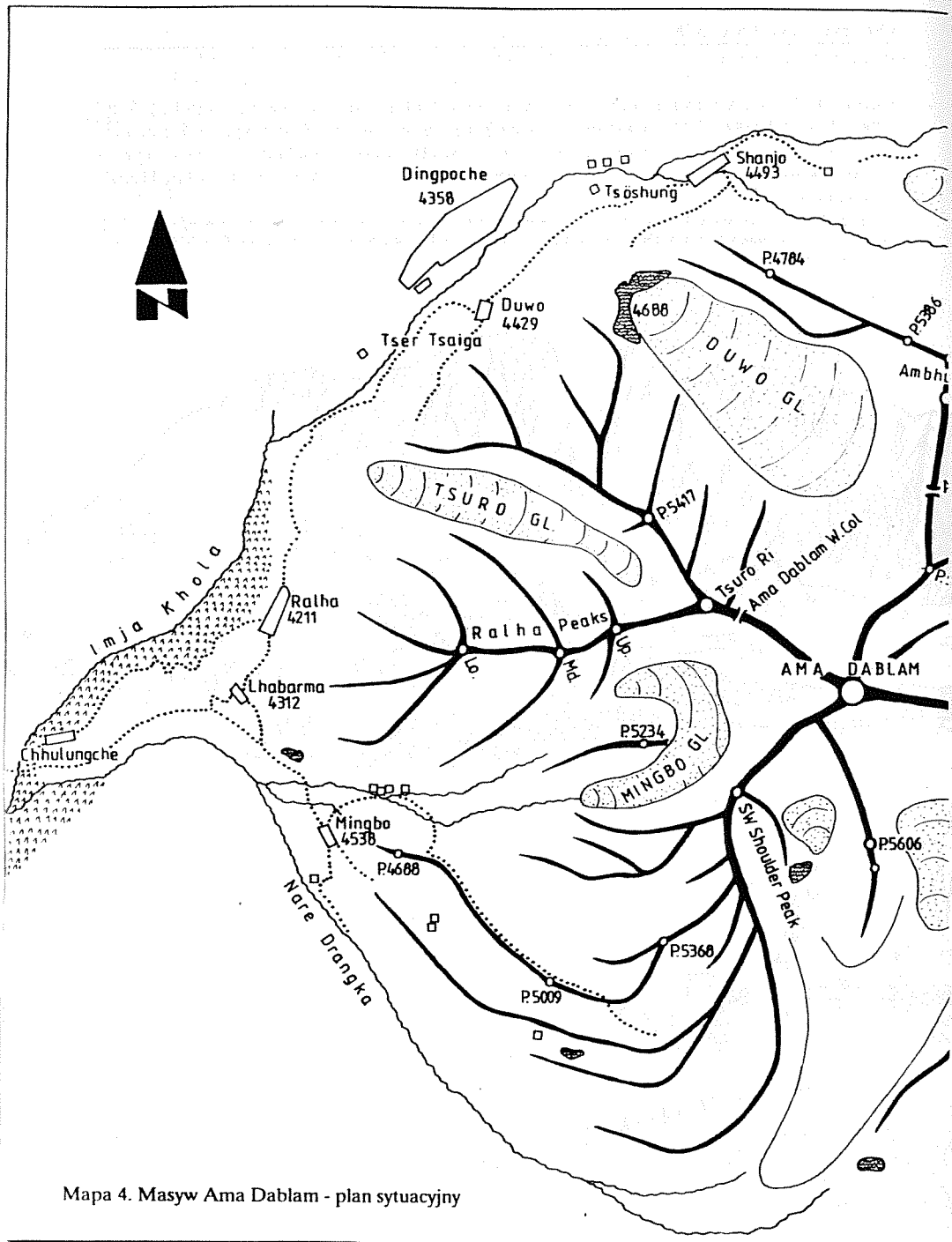
(mapa 4, rys.1,2,4,11)

Amphu Labtsa (Amphu Lapcha, Amphulapcha, Ambu Lapcha, Ampu Lapcha) 5787 (5700,5780,5975,6000,6200) to wybitna i ważna przełęcz w głównej grani pasma, oddzielająca masyw Ama Dablam (i cały opisywany rejon) od masywu Baruntse na wschodzie. Prowadzi przez nią stosunkowo dogodnie przejście z doliny Imja na północy do najwyższej części doliny Hunku na południu.

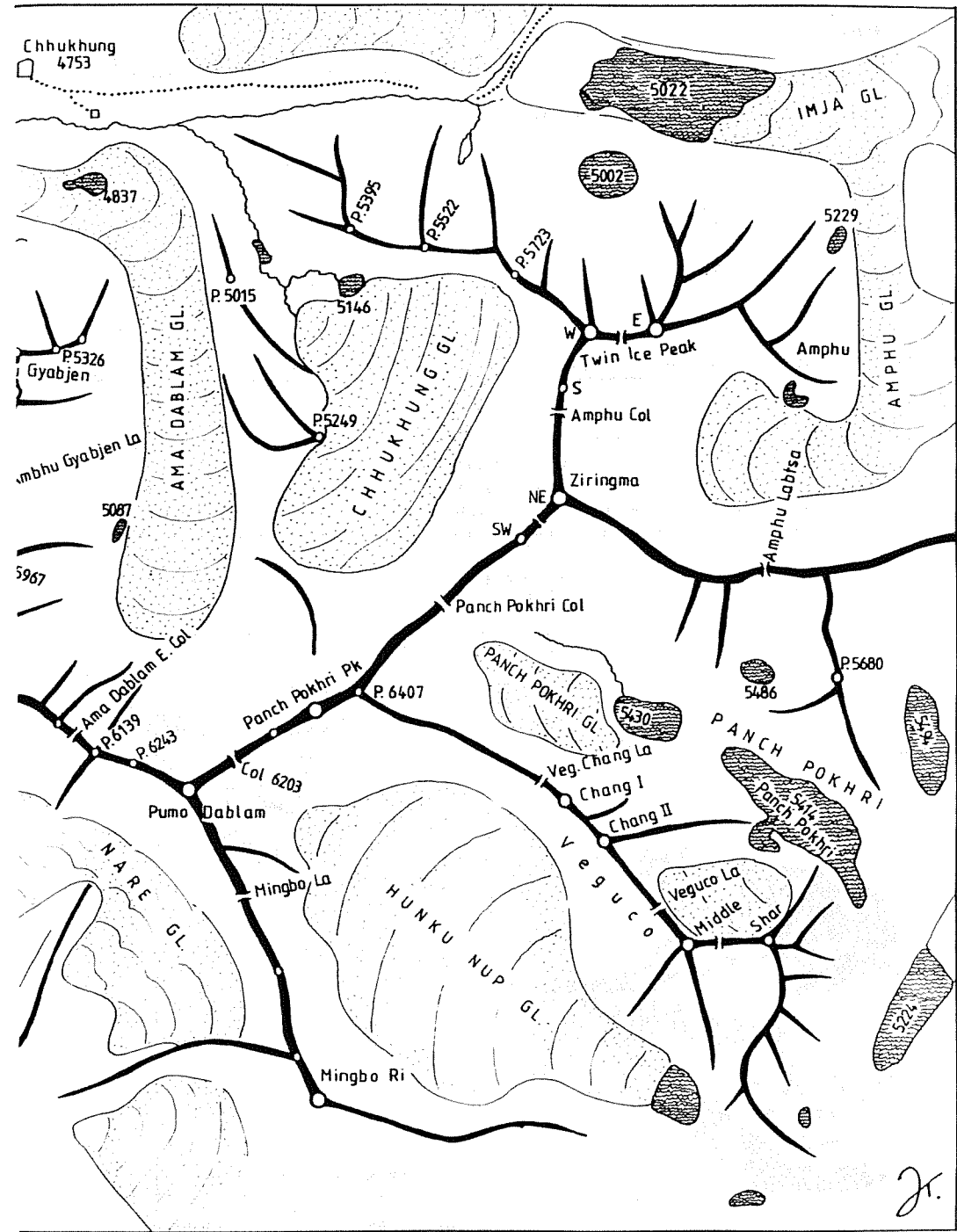
W wejście: X.1951 E.Hillary, E.E.Shipton i 3 Sierpowie (Exp.51/2). 2.w. 4.VI.1952 Ch.Evans, Da Tensing (Exp.52/1). 3.w. 5.VI.1952 Annulu, Ch.Evans, Da Tensing (Exp.52/1). 4.w. 9.IV.1954 J.A.Jackson, S.Jeeves (Exp.54/2). Później liczne dalsze wejścia.

Rys.5. Ziringma - pn.-zachodnia flanka

Mapa 4. Masyw Ama Dablam - plan sytuacyjny

DROGA 1. Od południa z Hunku Valley na przełęcz. (rys.4). Łatwo po piargach i śniegu.
 Przejsię: X.1951 E.Hillary, E.E.Shipton i 3 Szerpowie (Exp.51/2) w zejściu. 2.p. 5.VI.1952 Annulu, Ch.Evans, Da Tensing (Exp.52/1) w zejściu. 3.p. 29.IV.1954 J.A.Jackson, S.Jeeves (Exp.54/2). Później liczne dalsze przejścia.

DROGA 2. Od północy z Imja Gl. przez Amphu Gl. na przełęcz. (rys.2). Stromo po śniegu (na skalach), miejscami dość trudno.
 Droga biegnie przez 700-metrową skalną ścianę przełęczy, po leżącym na skalach śniegu i wyżej śnieżnym żeblem.

Przejsię: X.1951 E.Hillary, E.E.Shipton i 3 Szerpowie (Exp.51/2). 2.p. 4.VI.1952 Ch.Evans, Da Tensing (Exp.52/1). 3.p. 5.VI.1952 Annulu, Ch.Evans, Da Tensing (Exp.52/1). Później liczne dalsze przejścia.

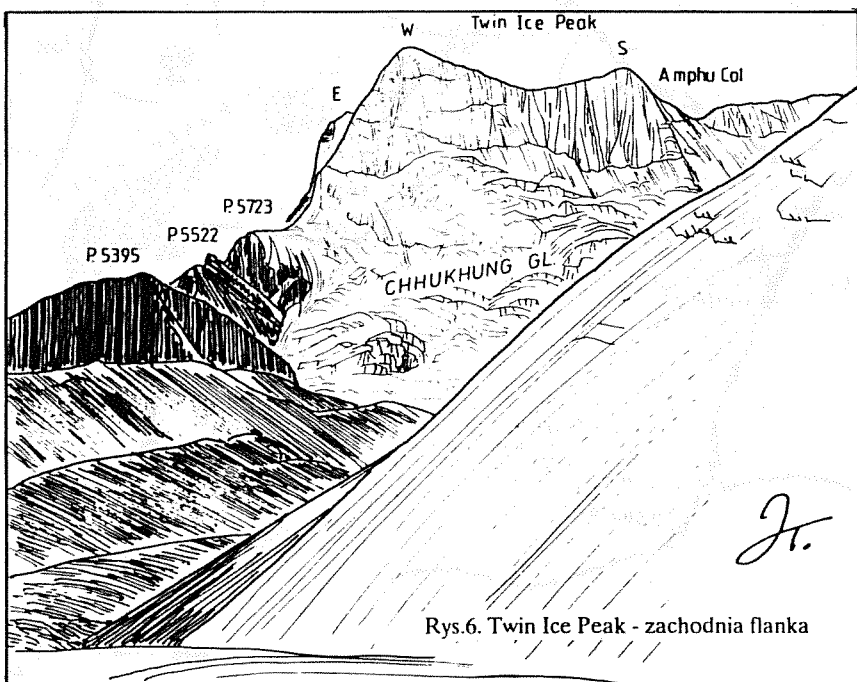
Trawersowania przełęczy: Podczas 1, 3 i 4 wejścia dokonywano równocześnie trawersowania przełęczy.

ZIRINGMA (Amphu South Peak) 6243

(mapa 4, rys.1-5,11)

Piękny, dwuwierzchołkowy szczyt bezpośrednio na zachód od Amphu Lahtsa, nazywany też Amphu South Peak (Pic Sud Dambu). Głównym (wyższym) wierzchołkiem jest Peak NE 6243 (6280,6246), Peak SW ma wysokość 6140. Pomiędzy nimi wcięta jest Col 6103. Z głównego wierzchołka odchodzi na północ krótka, boczna grań z interesującymi wierzchołkami Twin Ice Peak. Charakterystyczną, lodową pn.-zachodnią ścianę pokrywa wiszący w niej lodowiec Chhukung Gl.

Próba wejścia: 12.IV.1953 T.Bourdillon, Gyalzen, J.Hunt, Pasang Phutar i jeszcze 2 Szerpów (Exp.53/1) do 5750; 9.IV.1956 W.Diehl, H.van Gunten (Exp.56/1) do 6000.

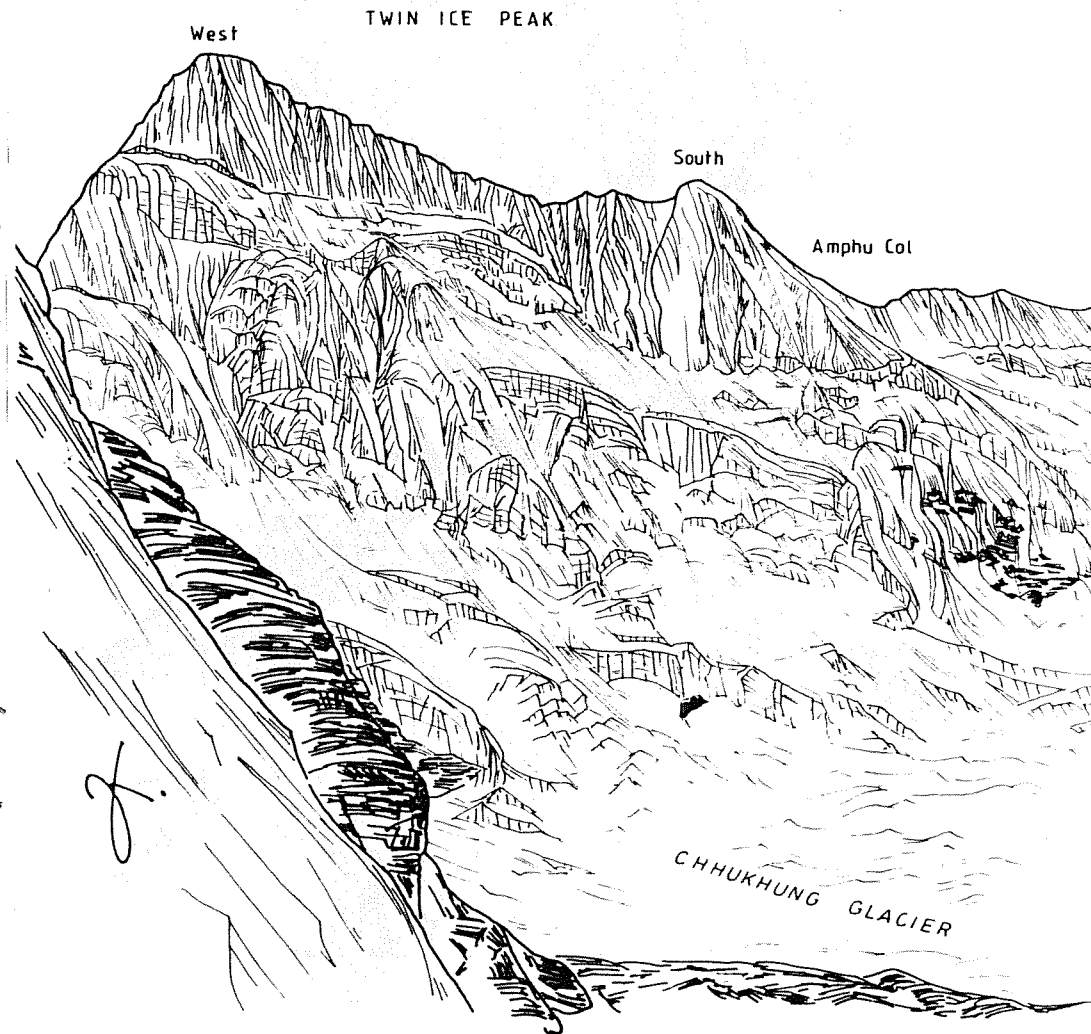

Rys.6. Twin Ice Peak - zachodnia flank

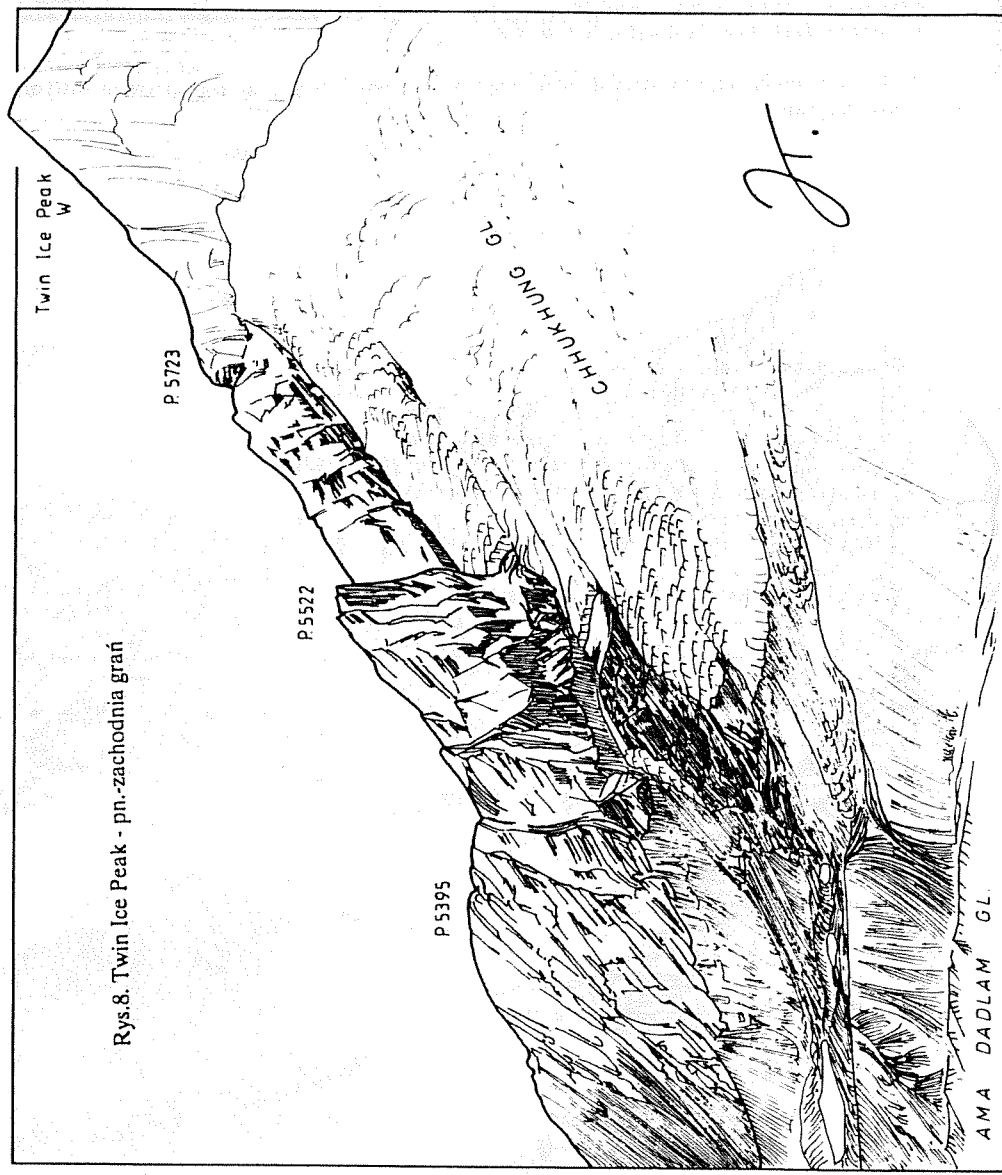
DROGA 3. Z Imja Valley przez Chhukung Gl. i pn.-zachodnią ścianę. (rys.3,5). Po firnie, szczegóły nie znane.

Próba przejścia: 12.IV.1953 T.Bourdillon, Gyalzen, J.Hunt, Pasang Phutar i jeszcze 2 Szerpów (Exp.53/1) do 5750; 9.IV.1956 W.Diehl, H.van Gunten (Exp.56/1) do 6000.

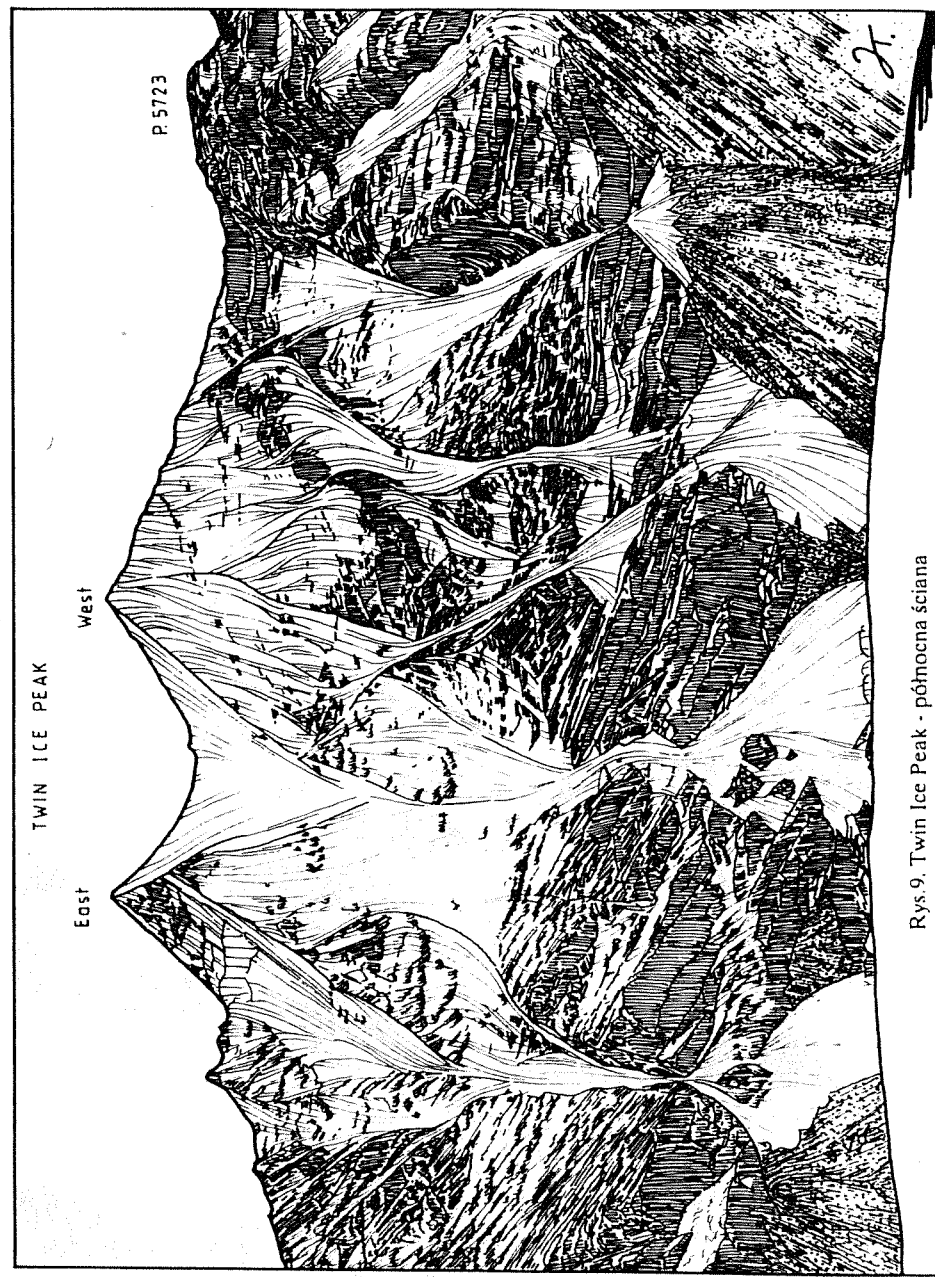
Wiele możliwości poprowadzenia interesujących, lodowych dróg oraz trawersowań ostrymi, firnowymi graniami.

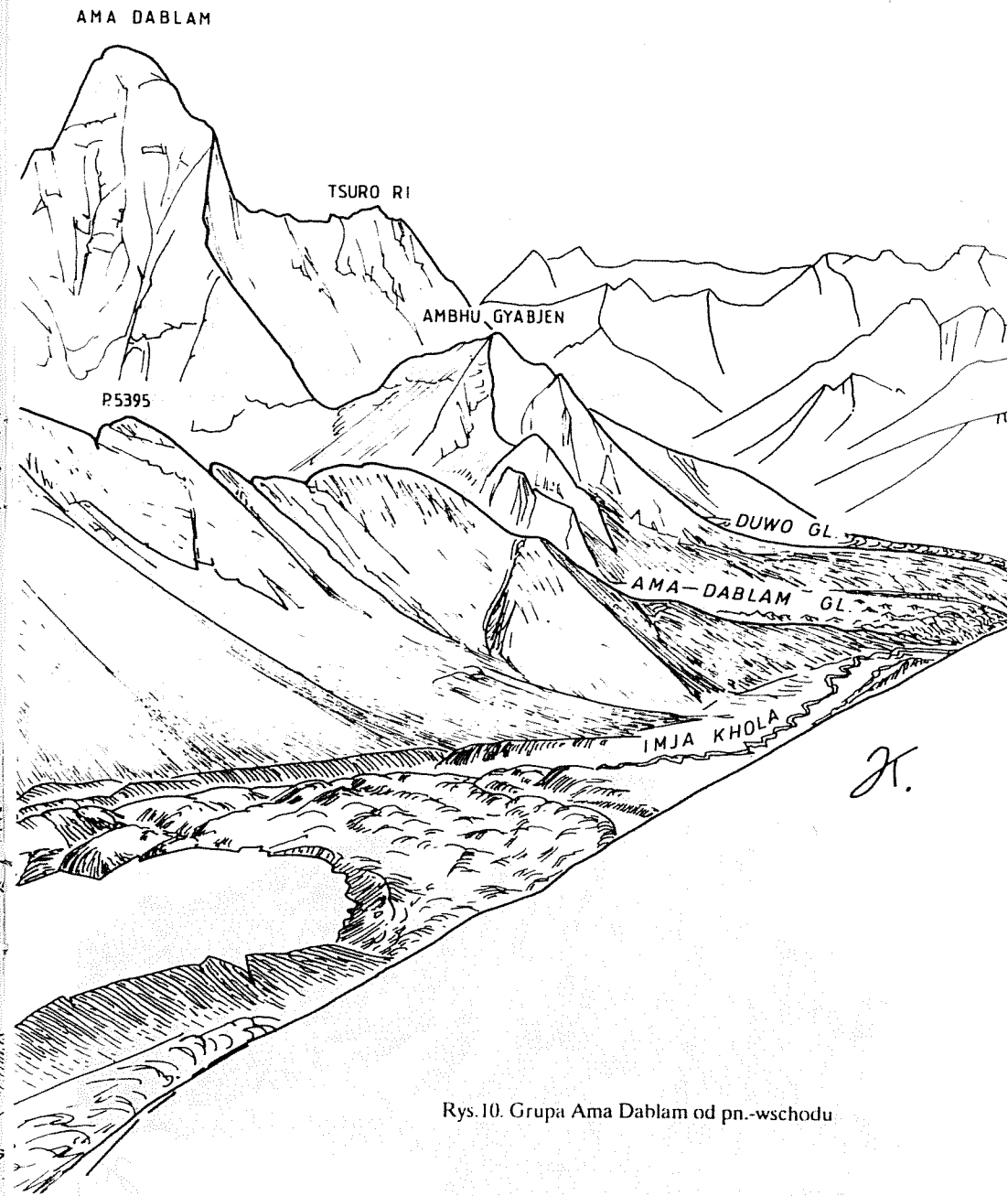
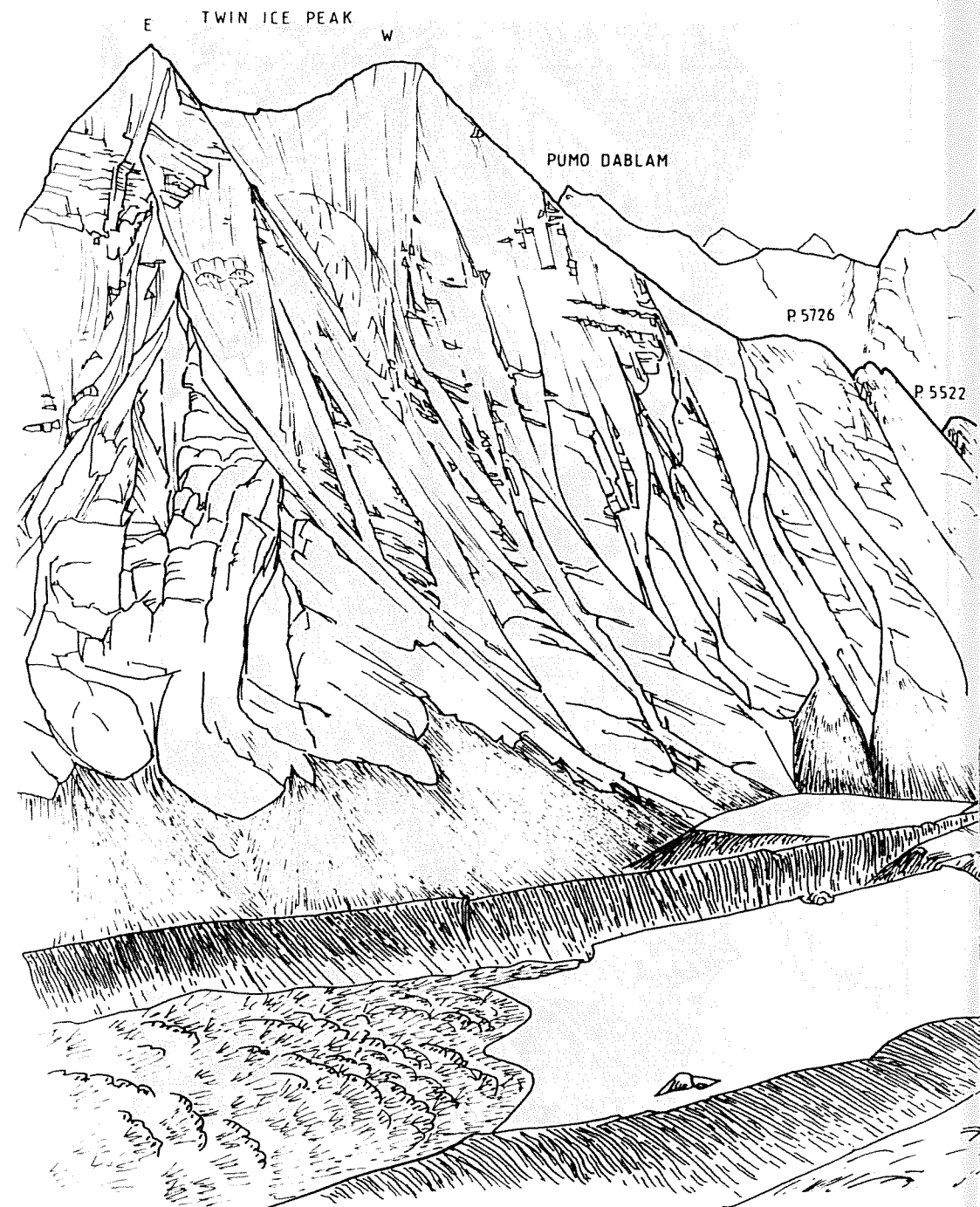
Rys.7. Twin Ice Peak - zachodnia ściana

Rys.8. Twin Ice Peak - pn.-zachodnia grań

Rys.9. Twin Ice Peak - północna ściana

Rys. 10. Grupa Ama Dablam od pn.-wschodu

AMPHU COL 6000

(mapa 4, rys.2-3,6-7)

Lodowa przełęcz w bocznej grani, pomiędzy szczytami Ziringma na południu i Twin Ice Peak na północy. Próby wejścia nie są znane.

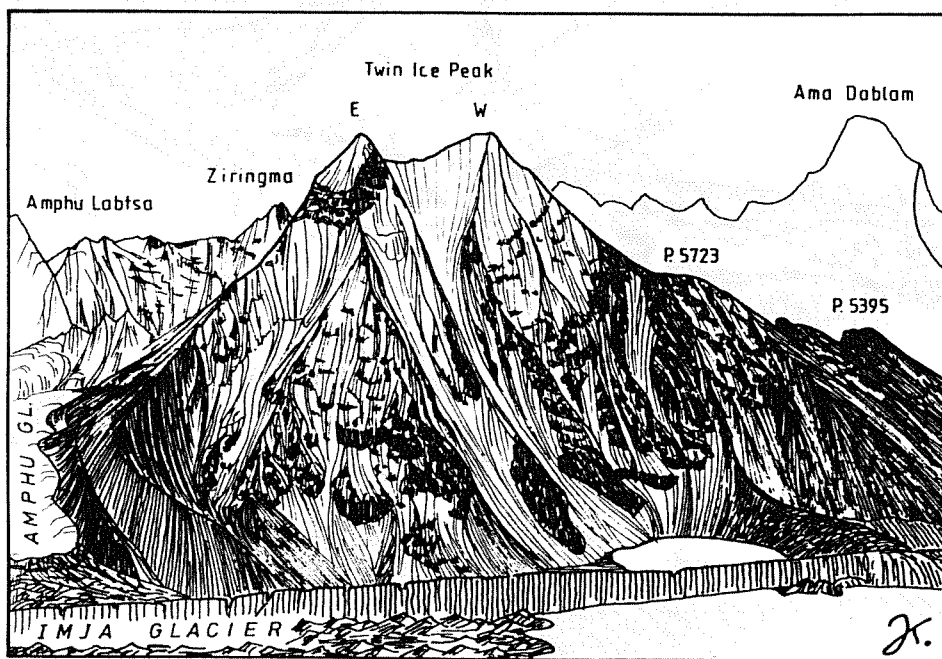
TWIN ICE PEAK (Amphu North Peak) 6218

(mapa 4, rys.1-3,6,8-11)

Piękny, trójwierzchołkowy szczyt w krótkiej, bocznej grani odchodzącej na północ od Ziringma i rozdzielającej boczne doliny lodowców Amphu Gl. na wschodzie i Ama Dablam Gl. na zachodzie. Nazwę Twin Ice Peak (Bliźniaczy Lodowy Szczyt) nadali górze uczestnicy brytyjskiej ekspedycji na Everest w 1953 roku. Szczyt bywa też nazywany Amphu North Peak (Pic Nord Dambu), Forked Peak (Widlasty Szczyt), Besso lub Chukhung Peak. Głównym (najwyższym) wierzchołkiem góry jest West Peak 6218 (6280,6238). Nieco niższe są East Peak 6193 (6205) i South Peak 6135 (6146). U podstawy wysokiej na 1200 m północnej ściany znajduje się charakterystyczne okrągłe jezioro. Na pn.-zachód spada z West Peak długie, skaliste żebro, ograniczające z oogr. prawej strony wiszący w pd.-zachodniej ścianie góry lodowiec Chukhung Gl.

Rekonesans: 1955 E.Schneider i tow. (Exp.55/2) do P.5395, w trakcie prac topograficznych.

DROGA 4. Z Imja Khola Valley przez pn.-zachodnie żebro na West Peak. (rys.2-3,6,8-10). Zapewne trudno.

Rys.11. Twin Ice Peak od pn.-wschodu

Rekonesans: 1955 E.Schneider i tow. (Exp.55/2) do P.5395, w trakcie prac topograficznych.

Neograniczone, bardzo interesujące możliwości eksploracyjne.

PANCH POKHRI COL 5988

(mapa 4, rys.1-4,12)

Panch Pokhri Col (czyli Przełęcz Pięciu Stawów) 5988 (5990) wciną się w główną grań pasma, pomiędzy Ziringma na wschodzie i Panch Pokhri Peak na zachodzie. Próby wejścia nie są znane.

PANCH POKHRI PEAK 6419

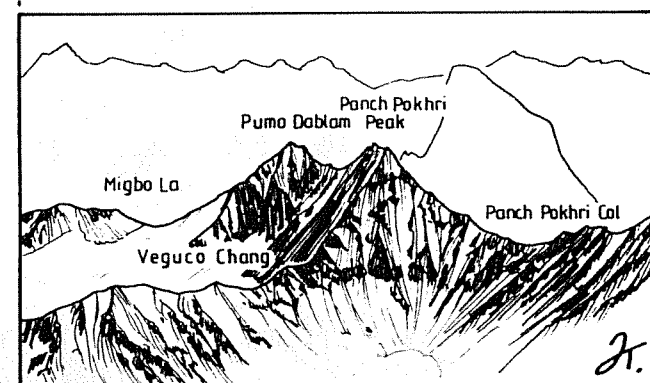
(mapa 4, rys.14,12-13,15,16)

Panch Pokhri (Pokhari) Peak (Pic de Panch Pokhari, czyli Szczyt Pięciu Stawów) wznosi się w głównej grani pasma, w połowie odległości pomiędzy przełęczą Amphu Labtsa i Ama Dablam. Nazwa nadana została od rejonu o tej samej nazwie (z 5 stawami) na pd.-wschód od góry. Oprócz głównego wierzchołka Main Peak 6419 (6429, 6400) można w pn.-wschodniej grani wyróżnić niewybitny przedwierzchołek Peak 6407. Z niego odchodzi na pd.-wschód krótka, boczna grań (z wierzchołkami Vaguco), oddzielająca kotlinę Panch Pokhri od Hunku Nup Gl. Próby wejść na szczyt nie są znane.

VEGUCO 5907

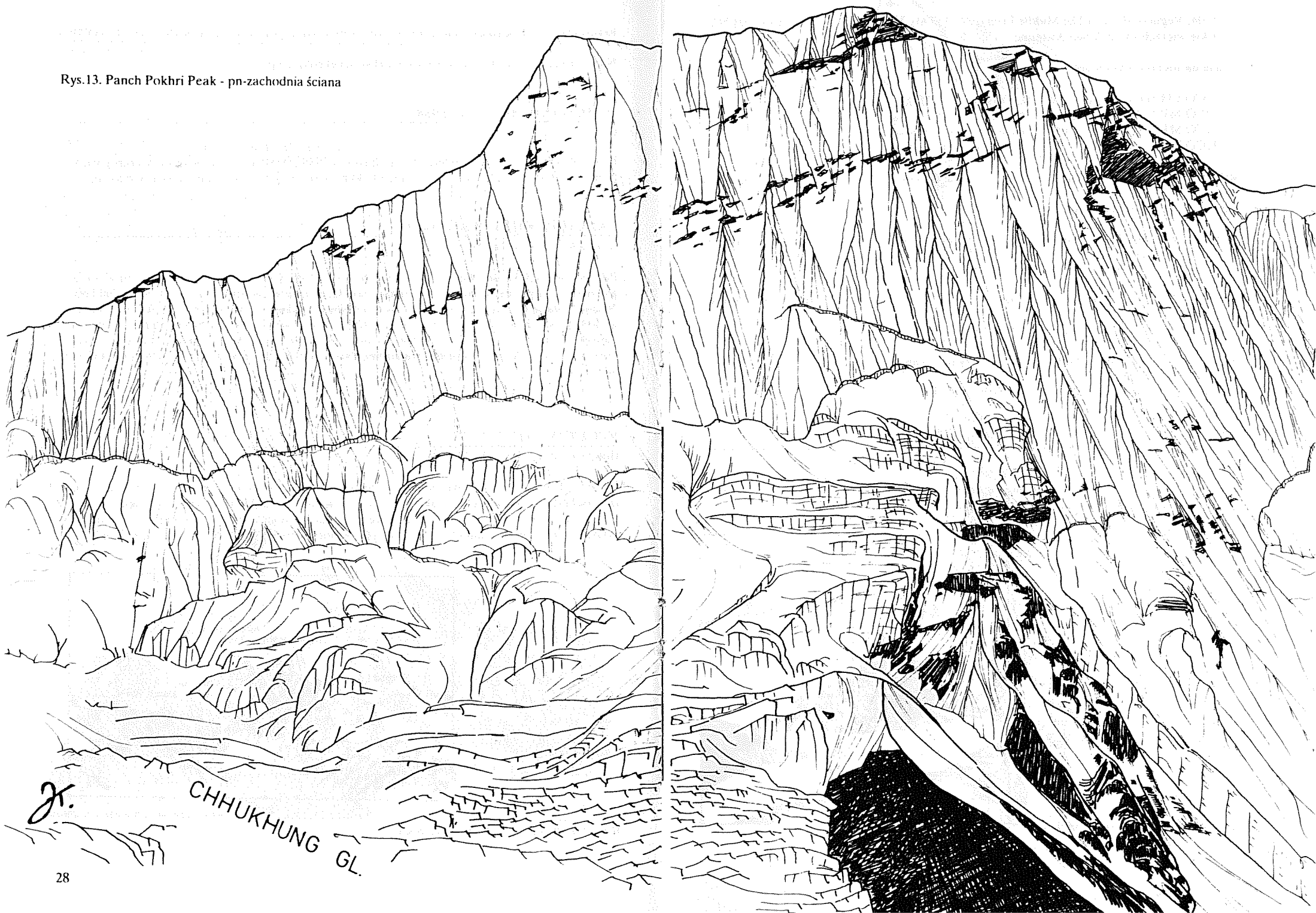
(mapa 4, rys.1-2,4,12,14-14)

Veguco (The Frog, czyli Żaba) nazywają Szerpowie wierzchołki w bocznej grani odchodzącej na pd.-wschód od Panch Pokhri Peak i oddzielającej dolinę Panch Pokhri od doliny Hunku Nup Gl. W grani tej znajdują się kolejno następujące kulminacje i wcięcia: Veguco Chang La 5870, długa grań z dwoma kulminacjami Veguco Chang (The North Frog) 5907 (5863), Veguco La (The Frog

Rys.12. Panch Pokhri Peak od wschodu

Rys.13. Panch Pokhri Peak - pn-zachodnia ściana

Col) 5704, Veguco Middle (The Middle Frog) 5841 (5790), Veguco Shar (The East Frog) 5827. Wszystkie wierzchołki są łatwo dostępne.

Wejścia na wierzchołki i przełęcze:

VEGUCO CHANG: 1 wejście: XI.1979 D.R.Hamilton (Exp.79/2).

VEGUCO MIDDLE: 1 wejście: XI.1979 S.Langley, J.Sangster (Exp.79/2).

VEGUCO SHAR: 1 wejście: XI.1979 S.Langley, R.Parsons, J.Sangster (Exp.79/2).

VEGUCO LA: 1 wejście: XI.1979 S.Langley, J.Sangster (Exp.79/2).

DROGA 5. Z doliny Panch Pokhri wprost na Veguco Chang. (rys.4,12,15). Łatwo, szczegóły nie znane.

Przejście: XI.1979 D.R.Hamilton (Exp.79/2).

DROGA 6. Z doliny Panch Pokhri wprost na Veguco Middle. (rys.4,15). Łatwo po piargach i firnie, szczegóły nie znane.

Przejście: XI.1979 S.Langley, J.Sangster (Exp.79/2) w zejściu.

DROGA 7. Od Veguco Shar granią na Veguco Middle. (rys.4,15). Łatwo po firnie, szczegóły nie znane.

Przejście: XI.1979 S.Langley, J.Sangster (Exp.79/2) w zejściu.

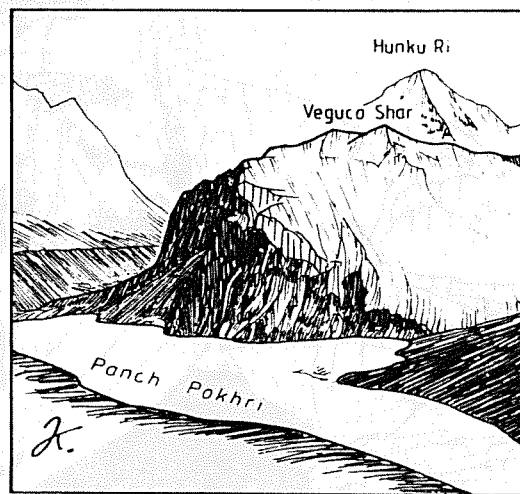
DROGA 8. Z doliny Panch Pokhri wprost na Veguco Shar. (rys.4,14-15). Łatwo po piargach i firnie, szczegóły nie znane.

Przejście: XI.1979 S.Langley, R.Parsons, J.Sangster (Exp.79/2).

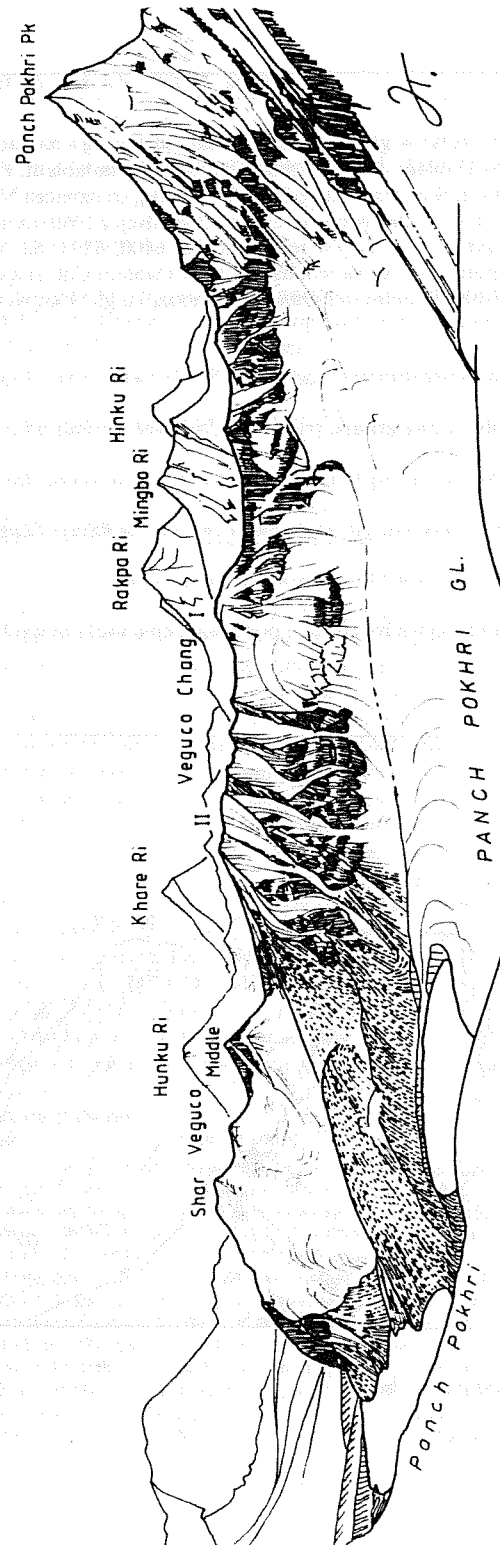
COL 6203

(mapa 4, rys.1,3-4,12,16)

Wysoka, trudno dostępna przełęcz w głównej grani pasma, pomiędzy Panch Pokhri Peak na wschodzie i Pumo Dablam na zachodzie. Próby wejść nie są znane.

Rys.14. Veguco Shar - północna flanka

Rys.15. Grani Veguco od północy

PUMO DABLAM 6364

(mapa 4, rys.1-4,10,12,16)

Pumo Dablam to zwornikowy szczyt w głównej grani Himal, od którego na zachód odchodzi boczna grań ze szczytem Ama Dablam. Nazwę Pumo Dablam (Pumadablam, Puma Dablam, Puma-Dablam, Daughters Charm Box, też błędnie Daughter Peak), co oznacza Medalion Córki (pumo=córka, dablam=medalion), nadali górze uczestnicy ekspedycji z 1960 roku, jako analogię do nazwy Ama Dablam. Szczyt podawany jest też z kotami: 6400, 6393, 6375 lub 6340. W pn.-zachodniej (zachodniej) grani góry, która schodzi ku Ama Dablam Col, znajdują się turnie P.6243, P.6139 (6138,6135) i 6100. Południowa grań góry schodzi ku głęboko wciętej przełęczy Mingbo La.

L wejście: 18.XI.1960 J.Milledge, An Tsering (Exp.60/1). 2.w. XI.1960 H.P.Bartram, Gumen Dorje (Exp.60/1).

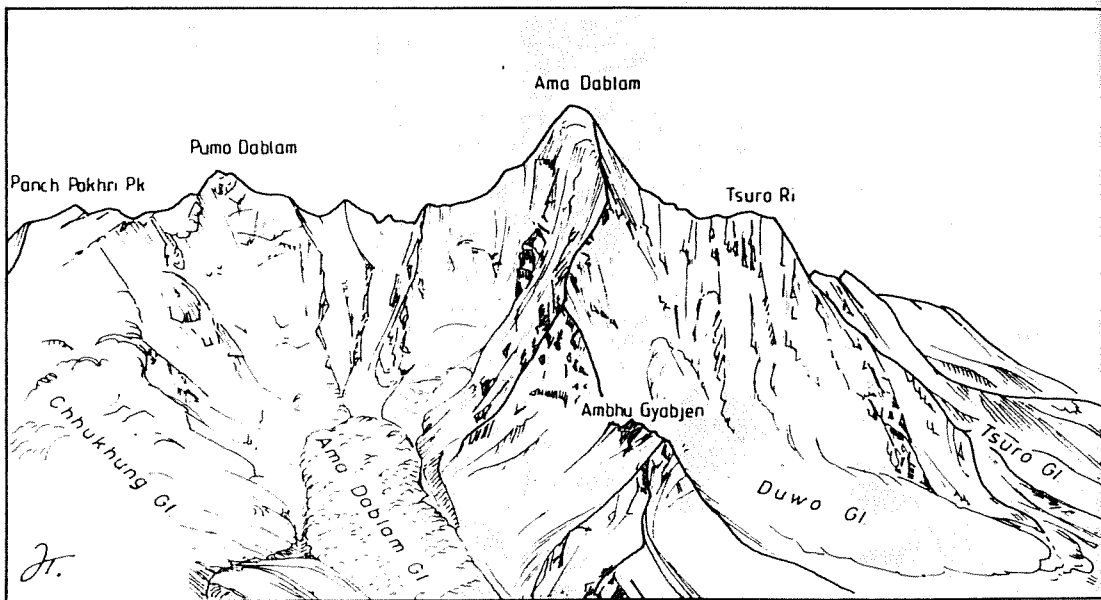
DROGA 9. Od Mingbo La południową granią. (rys.4,12). Zapewne stromo po firnie, szczegóły nie znane.

L przejsie: 18.XI.1960 J.Milledge, An Tsering (Exp.60/1). 2.p. XI.1960 H.P.Bartram, Gumen Dorje (Exp.60/1).

DROGA 10. Od pd.-zachodu z Nare Gl. pd.-zachodnim zębem na szczyt. Zapewne trudno, szczegóły nie znane.

Rekonesans: 1960 B.Bishop i tow. (Exp.60/1) do 5740 w trakcie prac topograficznych.

Na ścianach i graniach góry interesujące możliwości poprowadzenia wielu nowych dróg.

Rys.16. Masyw Ama Dablam od pn.-wschodu

AMA DABLAM EAST COL 6050

(mapa 4, rys.1-3,10,16-17,31)

Trudno dostępna przełęcz w grani pomiędzy Pumo Dablam na wschodzie i Ama Dablam na zachodzie, podawana też z kotą 6046.

L wejście: IV.1983 A.Georges, A.Hubert (Exp.83/1).

DROGA 11. Od południa z Nare Gl. na przełęcz. (rys.17). Trudno w stromym lodzie (55°).

Po pokonaniu 20-metrowego lodowego progu szczeliny brzeżnej, droga prowadzi 450-metrowym lodowym kuluarem (55°) wprost na przełęcz.

L przejsie: IV.1983 A.Georges, A.Hubert (Exp.83/1).

Próby wejść na przełęcz od strony północnej nie są znane.

AMA DABLAM 6828

(mapa 4, rys.1-4,10,16-32,36)

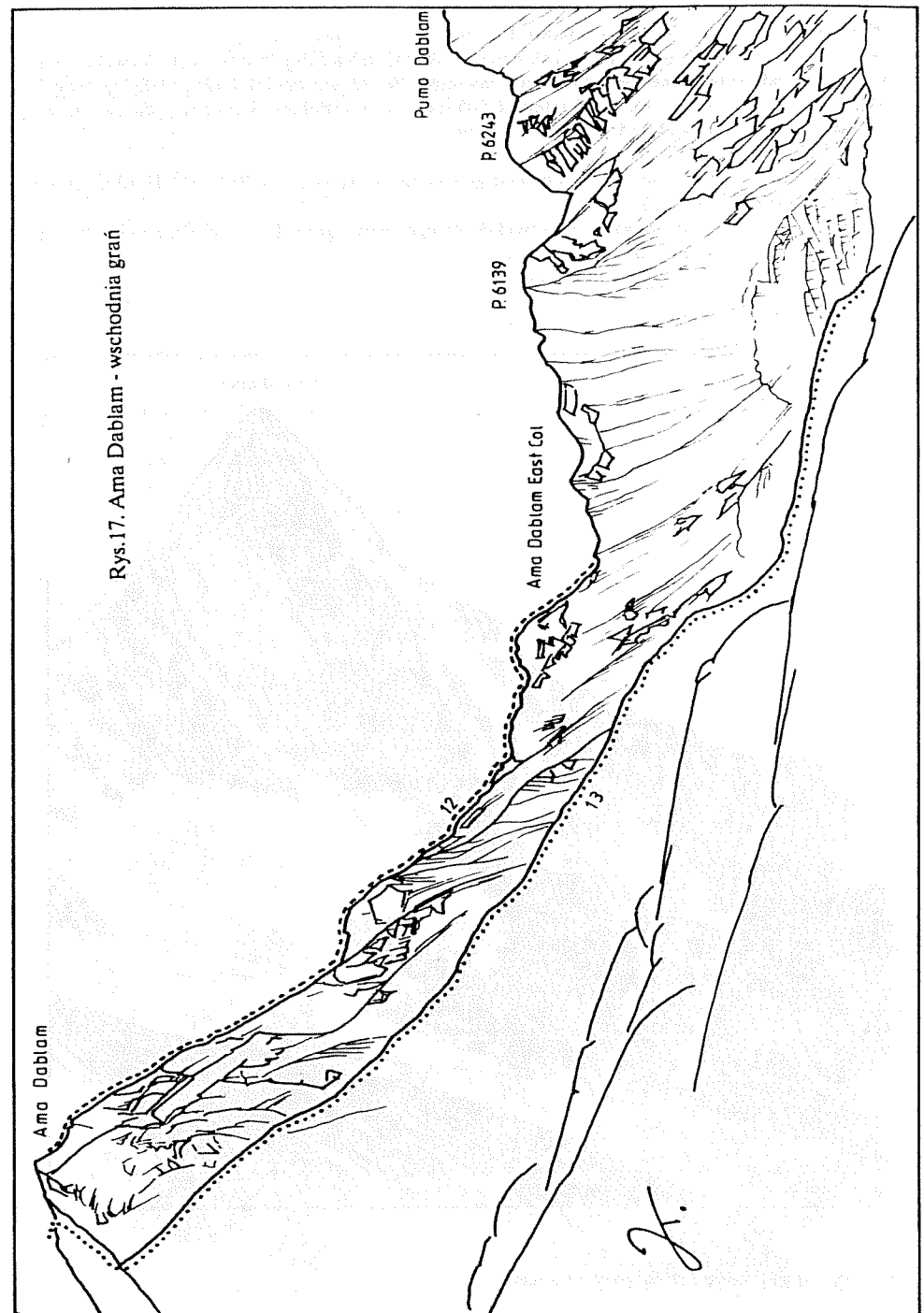
Fantastyczny szczyt w bocznej grani ponad doliną Imja Khola, który jest niejako symbolem całego rejonu Khumbu Himal. Nazwa góry Ama Dablam (Amai Dablang, Amadablangma, Ama Dablam, Ama Dablanma, Amai Gablang, Amdanglungma, Andumlungma, Ang Dablangma, Anna Dablam) została ustalona przez pierwszą rekonesansową ekspedycję w ten rejon w 1950 roku. Zapisana została ona wtedy w nieco zniekształconej formie Andumlungma. Powszechnie przyjmuje się, że nazwę tę należy tłumaczyć jako *Medalion Matki* (ama=matka, dablam=medalion, ozdoba noszona na szyjach przez kobiety). *Medalionem* tym ma być wielkie, rzucające się w oczy pole lodowe wiszące w górnej części zachodniej ściany góry. Niekiedy nazwa ta jest tłumaczona jako *Matka Medalion* lub *Bogini-Matka-Medalion*, albo też *Matka Bogini, która broni przed wrogami*. Góra jest też często określana jako *Himalayan Matterhorn* lub *Matterhorn Peak*, jak nazwali ją w pierwszej chwili uczestnicy ekspedycji z 1950 roku. Szczyt podawany był też z wysokościami: 7350, 6950, 6860, 6858, 6856, 6812, 6800, 6306.

Szczyt wznosi się fantastyczną, ostrą, skalno-lodową piramidą w krótkiej bocznej grani, rozdzielającej dolinę Imja i jej odnogę - dolinę Nare (Mingbo) Drangka. Z wierzchołka spadają 4, rozwidlające się dalej granie-żebra, między którymi znajdują się niewielkie lodowce. Największym z tych lodowców jest Ama Dablam Gl. po północnej stronie góry. Topografia poszczególnych grani i ścian opisana jest dokładniej w rozdziałach poprzedzających opisy dróg biegnących nimi. Wszystkie wejścia prowadzące na wierzchołek są bardzo trudne.

Wejścia na Ama Dablam

Próby wejścia: 1.IV.1953 G.Band, T.Bourdillon, Ch.Evans, M.Westmacott (Exp.53/1) do 5750; XI.1955 F.Beckey (Exp.55/2) do 6100, towarzyszący mu Chotari i Da Tensing do 6000; 21.V.1959 G.J.Fraser(+), M.J.Harris(+)(Exp.59/1) co najmniej do 6600 a może nawet na wierzchołek (!). L wejście (L.w.zimowe): 13.III.1961 B.Bischof, M.Gill, W.Romanes, M.Ward (Exp.61/1). 2.w. 22.IV.1979 M.Boysen, D.Breashears, Lakpa Dorje, G.Lowe, J.Lowe, P.Pilafian, J.Wright (Exp.79/4). 3.w. 25.IV.1979 D.Robinson, J.Wasson (Exp.79/4). 4.w. (L.w.samotne) 30.IV.1979 J.Lowe (Exp.79/4). 5.w. 21.X.1979 F.Chaud, G.Etienne, Y.Etienne, J.F.Manificat, M.Salomez, B.Soleymieux, R.Renaud (Exp.79/3). 6.w. 22.X.1979 Jangbu, Norbu Jangbu, Lhakpa Norbu (Exp.79/3). 7.w. 23.X.1979 L.Audobert, C.Belli, B.Charbonnel, F.Chaud, D.Collot, M.Draper, R.Renaud (Exp.79/3). 8.w. 24.X.1979 D.Bovero, B.Charbonnel, R.Renaud (Exp.79/3). 9.w. 8.IX.1980 H.Fukushima, M.Tomita (Exp.80/2). 10.w. 9.IX.1980 Y.Kato, T.Tsubai (Exp.80/2). 11.w. 10.IX.1980 K.Ogawa, Y.Teranishi (Exp.80/2). 12.w. 18.X.1980 R.Brice, P.Freaney (Exp.80/1). 13.w. 21.X.1980 G.Elder, R.Hall, B.King (Exp.80/1). 14.w. 28.IV.1981 J.Barrachina, E.Civis, Ang Danu, Lhakpa Dorje, J.Pons, Tensing Tashi (Exp.81/7). 15.w. 1.V.1981 A.Alom, R.Bramona, J.Clemenson, L.Lopez (Exp.81/7). 16.w. 15.V.1981 L.Hall, A.Hendersen, T.McCartney-Snape (Exp.81/1). 17.w. 5.X.1981 S.Johnson, J.Michaud, J.Tuckey

(Exp.81/4). 18.w. (2.w.samotnic) 12.X.1981 G.Neptune (Exp.81/4). 19.w. (1.w.kobiece) 20.IV.1982 S.Allison, S.Havens, S.Kearney, L.Smith (Exp.82/1). 20.w. (2.w.kobiece) 22.V.1982 S.Giller, J.Griffith, H.Lüdi, A.Macquaric (Exp.82/1). 21.w. 21.IV.1983 A.Haid, S.Krismer (Exp.83/2). 22.w. 26.IV.1983 A.George, A.Hubert (Exp.83/1). 23.w. 20.X.1983 H.Berger, R.Julier, F.Maurer, B.Supsaxo (Exp.83/14). 24.w. (3.w.kobiece) 25.X.1983 R.Becker, J.P.Cuerel, Ch.Haueter, J.P.Wagnieres, S.Welz (Exp.83/14). 25.w. 26.X.1983 Ang Kami (Exp.83/14). 26.w. 27.X.1983 J.Kindschi, H.Reiss, L.Schmidt (Exp.83/14). 27.w. 5.XI.1983 J.Coquegniot, J.-F.Manificat, Lhakpa Norbu, R.Renaud, G.Vionnet-Fuasset (Exp.83/9). 28.w. 6.XI.1983 R.Renaud, Ch.Zaugg (Exp.83/9). 29.w. 7.XI.1983 Pasang Dawa, M.Pafumi, R.Renaud (Exp.83/9). 30.w. 8.XI.1983 Ch.Legay, R.Renaud, M.Templier (Exp.83/9). 31.w. 9.XI.1983 Ch.Fremont, Lhakpa Norbu, R.Renaud, J.-J.Triadou (Exp.83/9). 32.w. 5.XII.1983 Nam San-Woo (Exp.83/3). 33.w. 6.XII.1983 Lin Byung-Kil, Kim Young-Soo (Exp.83/3). 34.w. (3.w.samotnic) 3.V.1984 N.Sakashita (Exp.84/4). 35.w. 23.IV.1985 C.Alde, C.Ferrari, G.B.Lombardini, G.Maresi, M.Panzeri, D.Valsecchi (Exp.85/1). 36.w. 2.V.1985 M.Ariake, N.Sakashita (Exp.85/2). 37.w. 3.V.1985 M.Ishibashi(+), H.Toyoda (Exp.85/2). 38.w. 30.X.1985 E.Auffellessner, M.Bernardi, S.Kehrer (Exp.85/9+85/16). 39.w. 31.X.1985 H.Fankhauser, W.Nairz, J.Oae Raver, W.Stern, W.Strickner (Exp.85/9). 40.w. 2.XI.1985 E.Decamp, A.Leveque (Exp.85/9). 41.w. 3.XI.1985 H.Comploj, V.Runggalchier (Exp.85/9+85/16). 42.w. 4.XI.1985 P.Athans, R.Marshall (Exp.85/11). 43.w. 7.XI.1985 H.Aprin, R.R.Harrington, M.Zabaleta (Exp.85/7). 44.w. 7.XII.1985 C.Buhler, M.Kennedy (Exp.85/10). 45.w. 15.IV.1986 A.Brugger, K.Walde (Exp.86/3). 46.w. 11.X.1986 J.Smid (Exp.86/6). 47.w. 16.X.1986 J.Benkovic (Exp.86/8). 48.w. 18.X.1986 R.Homberger, Ch.Jaggi (Exp.86/6). 49.w. 18.X.1986 E.Alikalfic (Exp.86/8). 50.w. 19.X.1986 B.Puzak (Exp.86/8). 51.w. 22.X.1986 P.Dutrievoz, P.A.Hiroz, Y.Rausis (Exp.86/7). 52.w. 26.X.1986 S.Borgeaud, G.Formaz, M.Hiroz (Exp.86/7). 53.w. 17.IV.1987 H.Kamin, D.E.Karl, N.Lee Max (Exp.87/1), Ch.Lambris, K.Kanelis, Tenzing, M.Tsoukias (Exp.87/2). 54.w. 23.XI.1987 E.Reynolds, S.Stewart (Exp.87/8). 55.w. 26.XI.1987 T.Bibler (Exp.87/8). 56.w. 26.XI.1987 C.Wadman, A.Whitehouse(f) (Exp.87/8). 57.w. 7.X.1988 R.Bösch, D.Oehrlil, J.Reichen (Exp.88/7). 58.w. 11.X.1988 B.B.Christensen, S.A.Smidt (Exp.88/6). 59.w. 19.X.1988 H.J.Hansen, J.Mathorno (Exp.88/6). 60.w. 4.XII.1988 M.Batard, J.Buret, M.Coutty, Phu Dorje, D.Filliol, R.Laot, Ang Phurbu, J.-F.Rouys, Kami Tenji (Exp.88/11). 62.w. 6.XII.1988 M.Batard, A.Hirsh, C.Lebahy, Y.Lebissonais, R.Mouhat, A.Rispoli (Exp.88/11). 63.w. 7.XII.1988 M.A.Garcia Gallego (Exp.88/11). 64.w. 8.XII.1988 R.Laot, Dawa Norbu, Zimba Zangbu (Exp.88/11). 65.w. 16.XII.1988 Dong Han Cha, Young Joo Kim (Exp.88/12). 66.w. 17.XII.1988 Sun Ki Bong (Exp.88/12). 67.w. 22.X.1989 K.Dehn, G.Härter, P.Konzert (Exp.89/6). 68.w. 24.X.1989 K.Gürtler, W.D.Jarisch, D.Porsche, L.Reiser, H.Wolfsgruber (Exp.89/6). 69.w. 26.X.1989 G.McCormick, J.Nowack, G.Ruggera, J.Woodland (Exp.89/7). 70.w. 1.XI.1989 J.-P.Frachon, Wongel (Exp.89/8). 71.w. 6.XI.1989 Danu, J.-P.Frachon, B.Madeuf, Wongel (Exp.89/8). 72.w. 8.XI.1989 G.Favre, V.Protopopoffow, Kami Tenzing (Exp.89/8). 73.w. 4.IV.1990 B.Murphy, K.Philips (Exp.90/1). 74.w. 12.IV.1990 R.Delaney, J.Simpson (Exp.90/1). 75.w. 23.X.1990 R.Bolesch (Exp.90/3), Ch.Hug, Ch.-P.Portmann (Exp.90/12). 76.w. 24.X.1990 P.Bolesch (Exp.90/3), N.H.Harper (Exp.90/6). 77.w. 25.X.1990 G.Allman, A.Bristow, K.Wilson (Exp.90/6), Tham Bahadur Magar (Exp.90/7). 78.w. 25.X.1990 K.Fritz (Exp.90/7). 79.w. 27.X.1990 E.Bolesch, R.Bolesch, J.Zengerle (Exp.90/3). 80.w. 2.XII.1990 P.Malsten, M.Osnes, M.Sundberg (Exp.90/14). 81.w. 4.XII.1990 C.McDermott (Exp.90/9). 82.w. 4.XII.1990 C.Ankers, Ch.Noble (Exp.90/15). 83.w. 21.XII.1990 G.Dunmire, Ch.Warner (Exp.90/8). 84. 22.XII.1990 M.Dalla Longa, L.Ferraris, G.Ghisleni (Exp.90/16). 85.w. 23.XII.1990 B.Galbiati, F.Rodolfi (Exp.90/16). 86.w. 14.IV.1991 M.Murphy (Exp.91/1). 87.w. 12.X.1991 H.J.Bumann, M.Fischer, D.Wellig (Exp.91/14). 88.w. 13.X.1991 A.Ball, N.Joos (Exp.91/14). 89.w. 14.X.1991 U.Braschler, W.Vollbrecht (Exp.91/14). 90.w. 17.X.1991 N.Joss, P.Marugg (Exp.91/14). 91.w. 25.X.1991 R.Bousquet, R.Gardelle, J.F.Grand, M.R.Pelle, C.Stucki (Exp.91/8). 92.w. 3.XI.1991 G.E.Buisson, J.F.Males (Exp.91/9), R.Lecompte (Exp.91/10). 93.w. 4.XI.1991 R.Collard, Ang Dawa, A.Rickli (Exp.91/10). 94.w. 9.XI.1991 Ang Dawa, D.Gombert, V.Parein(f), M.Richard, Dawa Sherpa (Exp.91/10). 95.w. 15.XII.1991 W.Baird (Exp.91/17), B.Cheul Yoo, Ang Dawa (Exp.91/13). 96.w. 19.XII.1991 Dawa, Ang Dawa, K.Lee Park(f) (Exp.91/13). 97.w. 10.IV.1992 D.Nettle, J.Quirk (Exp.92/5). 98.w. 19.IV.1992 J.J.Goni(+), C.Goni, L.M.Iraizoz, I.Vilianueva (Exp.92/1). 99.w. 4.V.1992 P.Higgins, Kami Tenzing (Exp.92/2). 100.w. 10.IV.1992 2.Amerikanie (Exp.92/5). 101.w. 14.X.1992 P.Bianchard, D.Petraud (Exp.92/7). 102.w. 24.X.1992 J.C.Lakes, R.Pawłowski (Exp.92/9). 103.w. 25.X.1992 T.Gill, J.-N.Roche, R.Southwell (Exp.92/16). 104.w. 25.X.1992 L.Gilbert, M.Sagnier(f) (Exp.92/7). 105.w. 26.X.1992 T.Bravo, D.Fernandez, L.Giner, S.Martinez, M.D.Matta (Exp.92/8). 106.w. 27.X.1992 E.Berard, D.Petraud (Exp.92/7). 107.w. 28.X.1992 P.Avataneo, M.Gaido, J.-N.Roche (Exp.92/16). 108.w. 1.XI.1992 P.Clark, A.Mc Nab, R.Pawłowski, P.Roberts, H.Todd (Exp.92/9). 109.w. 1.XI.1992 R.W.Howes, J.J.Bernard, M.R.Godbold, R.P.Vran (Exp.92/11). 110.w. 4.XI.1992 C.Bravo, M.D.Matta (Exp.92/8). 111.w. 7.XI.1992 I.Coigrove, R.Pawłowski (Exp.92/9). 112.w. 7.XI.1992 R.T.Burleson, S.A.Cole, J.M.Keith (Exp.92/12). 113.w. 12.XI.1992 L.Terray (Exp.92/17). 114.w. 1.XI.1992 F.Dellatorre (Exp.92/19). 115.w. 3.XII.1992 D.Goetghebuer, A.Hubert, Mana Ram Tamang, J.Richon (Exp.92/19). 116.w. 6.XII.1992 H.Aota (Exp.92/15). 117.w. 7.XII.1992 Ang Dawa, Kim Wi-Young, Sonam Tsering, Yu Young Kim (Exp.92/13). 118.w. 7.XII.1992 T.Ono, Y.Sasahara (Exp.92/15). 119.w. 7.XII.1992 Y.Yamanoi (Exp.92/15). 120.w. 9.XII.1992 Kee Su-Young (Exp.92/13). 121.w. 7.XII.1992 Chun Byung-Tai, Dawa, Kim Jin-Yong, Sim Jung-Shup (Exp.92/14). 122.w. 11.XII.1992 Dawa, Jeon Woo-Song, Jeong Duk-Ki, Shim Sung-Bo (Exp.92/14). 123.w. 24.IV.1993 S.E.Fisher, S.C.Shrader (Exp.93/1).

Rys. 17. Ama Dablam - wschodnia gran

WSCHODNIA GRAŃ (od Ama Dablam East Col) (rys. 1-3,16-20,30-31)

Wschodnia grań spada z wierzchołka ku Ama Dablam Col. Na całej długości jest niezwykle ostra z licznymi lodowymi i skalnymi turniami i nawisami. W dolnym odcinku, od przełęczy, biegnie około 2(?) km prawie poziomo, a następnie 500-metrowym uskokiem wznosi się pod szczytowe, firnowe pola, obrywające się barierami seraków.

DROGA 12. Z Ama Dablam Col wschodnią granią na szczyt. (rys. 16-20,30-31). Bardzo trudno w skale i lodzie (IV,55-90°).

Droga biegnie cały czas w pobliżu niezwykle ostrego ostrza grani (na całej długości w bardzo trudnej wspinaczce) aż na wierzchołek góry.

Przejście: 21.IV.1983 A.Haid, S.Krismer (Exp.83/2).

Rys.18. Ama Dablam - południowa flanka

POŁUDNIOWA FLANKA (nad Nare Valley) (rys.17-20)

Południowa flanka wznosi się nad najwyższym kotłem doliny Nare. Z prawej strony ogranicza ją wschodnia grań, a z lewej pd.-zachodnie żebro. Wysokość flanki - około 1400 m. Jej środkiem spada wybitny południowy filar (południowa grań, południowe żebro), kulminujący w pn.-zachodnim żebrze. U podstawy przechodzi on w prawie poziomą grzędę (z kopą P.5606), która rozdziela dwa lodowcowe pola podchodzące zatokami pod ścianę. Filar ten dzieli flankę na dwie ściany: ścianę pn.-wschodnią, na prawo od filara, która jest w przeważającej części skalista, i ścianę południową, na lewo od filara, której centralną część stanowi spadający przez jej całą wysokość firnowy całun.

DROGA 13. Z Nare Valley południowym filarem na szczyt (South Ridge, The Lagunak Ridge).

(rys.17-20). Nadzwyczaj trudno w lodzie i skale (V,50°). Szczegóły nie znane.

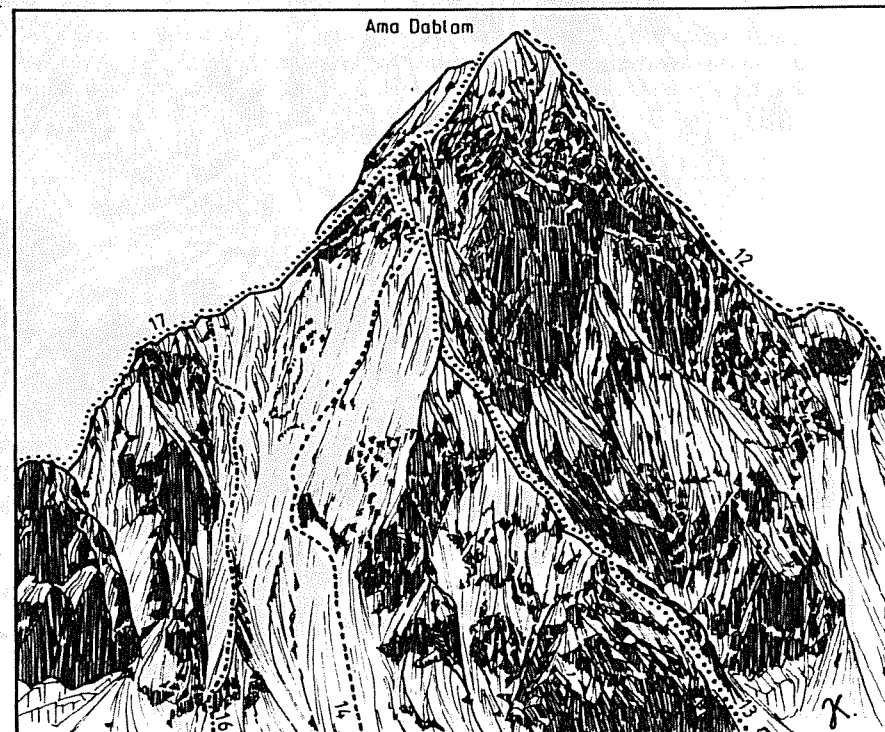
Przejście górnej części drogi: 1961 (Exp.61/1) --->droga 17; 1979 J.Lowe (Exp.79/4) --->droga 14. Przejście: 7.XI.1985 H.Aprin, R.R.Harrington, M.Zabaleta (Exp.85/7).

DROGA 14. Z Nare Valley środkową częścią południowej ściany (Lowe Route). (rys.18-20).

Nadzwyczaj trudno w skale i lodzie (V,55°).

W dolnej części droga biegnie lodowymi skłonami (40-55°), a następnie trawersuje diagonalnie w górę, w prawo do podstawy 200-metrowej skalistej ściany, gdzie południowy filar łączy się z pd.-zachodnim żebrzem. Przez tę ścianę (mixt,III-V). Kluczowym odcinkiem jest wyjście na firnowe podwierzchołkowe pola. Dalej razem z normalną drogą (pd.-zachodnim żebrzem) na szczyt.

Przejście górnej części drogi: 1961 (Exp.61/1) ---> droga 17. Przejście (l.p.samotne): 30.IV.1979 J.Lowe (Exp.79/4).

Rys.19. Ama Dablam - południowa ściana

Rys.20. Ama Dablam - górna część południowej ściany

DROGA 15. Z Nare Gl. środkiem południowej ściany. (rys.18-20). Niewątpliwie trudno w stromym lodzie, szczegóły nie znane.

Przejście górnej części drogi: 1961 (Exp.61/1) --->droga 17. Próba przejścia od dołu: 10.XII.1986 B.Guibert, B.Rebelle (Exp.86/1) do 6100.

DROGA 16. Z Nare Valley lewym skrajem południowej ściany i pd.-zachodnim zębem. (rys.18-20). Bardzo trudno w lodzie i skale (IV-V, 40-60°, miejsca 80°).

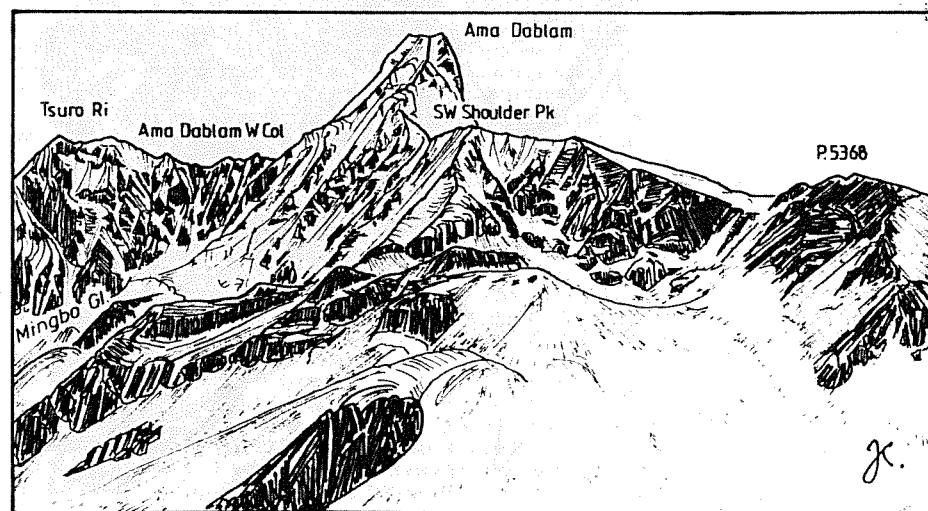
Przejście górnej części drogi: 1961 (Exp.61/1) --->droga 17. 1.przejście (1.p.samotne): 16.X.1986 J.Benkovic (Exp.86/8). 2.p.(2.p.s.) 18.X.1986 E.Alikalic (Exp.86/8). 3.p.(3.p.s.) 19.X.1986 B.Puzak (Exp.86/8).

POŁUDNIOWO-ZACHODNIE ŻEBRO (z Nare Valley) (rys.18-27)

Pd.-zachodnie żebro, nazywane najczęściej pd.-zachodnią granią lub południową granią, oddziela kocioł Mingbo Gl. od kotła pod południową ścianą góry. Górną część zębra stanowi stroma firnowa flanka, z której niżej wyrasta ostra, postrzępiona grań ze skalnymi uskokami i żandarmami. Przechodzi ona stopniowo w szeroki grzbiet kulminujący w wierzchołku Camp 1 Peak. W grani tej można wyróżnić kolejne (od dołu) następujące fragmenty: South-West Shoulder Peak (Camp 1 Peak), Yellow Tower (Żółta Baszta), Red Tower (Czerwona Baszta), First Step (Pierwszy Uskok), Second Step (Drugi Uskok), Mushroom Ridge (Grań Firnowych Grzybów), Ice Cliff (Lodowa Ściana), Dablam Glacier.

DROGA 17. Południowo-zachodnim zębem (Sout-West Ridge, Pd.-zachodnia Grań, Normalna Droga). (rys.18-27). Bardzo trudno w skale i lodzie (IV-V+, 40-70°).

Wejście na grań zębra łatwo po piargach. Po pokonaniu łatwego dolnego odcinka grani droga biegnie dość trudnym terenem do podstawy Yellow Tower. Prowadzi ona tutaj między innymi przez turnie, a następnie skalną rynnę z przewieszką, powyżej której grań jeży się małymi, popękkanymi, skalnymi turniczkami. Droga biegnie raz przez turnie lub znowu obchodząc je raz po jednej, raz po drugiej stronie (trudne miejsca po wschodniej stronie). Po pokonaniu ostrego skalnego konia i trudnego trawersu (na opuszkach palców) osiąga się małe, firnowe pole wiszące pod samą turnią Yellow Tower. Przez pole na płytowe skały turni (tutaj rozpoczynają się

Rys.21. Ama Dablam od pd.-zachodu

zasadnicze trudności). Z prawego skrajy płyt wprost w górę przez przewieszkę (V+ lub A1) na ostrze grani i dalej, początkowo jeszcze w trudnej wspinaczce, na łatwiejszy teren. Z wierzchołka Yellow Tower przez Red Tower na wcięcie za nią. Z przetaczki firnowym stokiem pod spiętrzenie grani (First Step). Rysą w pionowym uskoku (początkowo przewieszoną, a dalej jeszcze trudniejszą, V+) na łatwiejszą, ale bardzo eksponowaną grań. Granią tą ("horizontal ice ridge") pod jej kolejne spiętrzenie (Second Step). U podstawy spiętrzenia trawers w lewo do śnieżnej rynny, którą ponad spiętrzenie. Dalej śnieżno-skalistą granią (Mushroom Ridge, trudno) do wiszącego w górnej części ściany lodowca Dablam Glacier. Przez jego 6-metrową krawędź na firnowe skłony. Wyżej przez całą szerokość lodowca biegnie lodowe wybrzuszenie, które obchodzi się z prawej strony. Przekraczając w prawo rynnę, a następnie małym skalnym filarem i śnieżnym polem. ograniczającym z prawej strony w/w wybrzuszenie, na wąską grań. Następnie przez wyłom w wybrzuszeniu i przekraczając wąską rynnę do skał. Po 3 wyciągach w skale trawers w śniegu ponad Dablam Glacier, a następnie firnowym stokiem (40-50°) na wierzchołek.

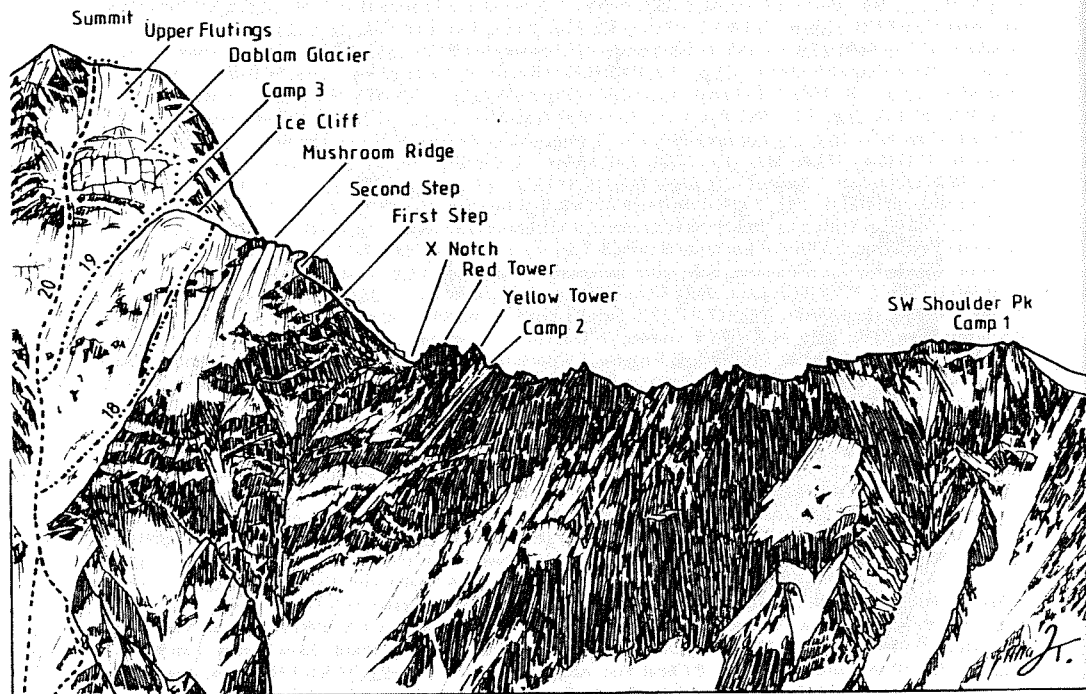
Prawie na całej długości drogi liczne poręczówki pozostawione przez wcześniejsze ekspedycje. Próby przejścia: 1.IV.1953 G.Band, T.Bourdillon, Ch.Evans, M.Westmacott (Exp.53/1) do 5750; XI.1955 F.Beckey (Exp.55/2) do 6100, towarzyszący Chotari i Da Tensing do 6000; 1958 J.Cunningham, G.Pirovano (Exp.58/1) do 6100. 1.przejście (l.p.zimowe); 13.III.1961 B.Bishop, M.Gill, W.Romanes, M.Ward (Exp.61/1). 2.p. 22.IV.1979 M.Boysen, D.Breashers, Lakpa Dorje, G.Lowe, J.Lowe, P.Pilafian, J.Wright (Exp.79/4). 3.p. 25.IV.1979 D.Robinson, J.Wasson (Exp.79/4). 4.p. 28.IV.1981 J.Barrachina, E.Civis, Ang Danu, Lhakpa Dorje, J.Pons, Tensing Tashi (Exp.81/7). 5.p. 1.V.1981 A.Alom, R.Bramona, J.Clemenson, L.Lopez (Exp.81/7). 6.p. 5.X.1981 S.Johnson, J.Michaud, J.Tuckey (Exp.81/4). 7.p. (l.p.samotnie) 12.X.1981 G.Neptune (Exp.81/4). 8.p. (l.p.kobicce) 20.IV.1982 S.Allison, S.Havens, S.Kearney, L.Smith (Exp.82/1). 9.p. (2.p.kobicce) 22.V.1982 S.Giller, J.Griffith, H.Lüdi, A.Macquarie (Exp.82/1). 10.p. 21.IV.1983 A.Haid, S.Krismer (Exp.83/2). 11.p. 5.XI.1983 J.Coquegniot, J.-F.Manificat, Lhakpa Norbu, R.Renaud, G.Vionnet-Fuasset (Exp.83/9). 12.p. 6.XI.1983 R.Renaud, Ch.Zaugg (Exp.83/9). 13.p. 7.XI.1983 Pasang Dawa, M.Pafumi, R.Renaud (Exp.83/9). 14.p. 8.XI.1983 Ch.Legay, R.Renaud, M.Templier (Exp.83/9). 15.p. 9.XI.1983 Ch.Fremont, Lhakpa Norbu, R.Renaud, J.-J.Triadou (Exp.83/9). 16.p. 5.XII.1983 Nam San-Woo (Exp.83/3). 17.p. 6.XII.1983 Lin Byung-Kil, Kim Young-Soo (Exp.83/3). 18.p. (2.p.samotnie) 3.V.1984 N.Sakashita (Exp.84/4). 19.p. 3.V.1985 M.Ishibashi(+), H.Toyoda (Exp.85/2). 20.p. 30.X.1985 E.Auffeesser, M.Bernardi, S.Kehrer (Exp.85/9+85/16). 21.p. 31.X.1985 H.Fankhauser, W.Nairz, J.Oae Raver, W.Stern, W.Strickner (Exp.85/9). 22.p. 2.XI.1985 E.Decamp, A.Leveque (Exp.85/9). 23.p. 3.XI.1985 H.Comploj, V.Runggalchier (Exp.85/9+85/16). 24.p. 4.XI.1985 P.Athens, R.Marshall (Exp.85/11). 25.p. 22.X.1986 P.Dutrievoz, P.A.Hiroz, Y.Rausis (Exp.86/7). 26.p. (3.p.kobicce) 26.X.1986 S.Borgeaud, G.Formaz, M.Hiroz (Exp.86/7). 27.p. 17.IV.1987 H.Kamin, D.E.Karl, N.Lee Max (Exp.87/1), Ch.Lambris, K.Kanelis, Tenzing, M.Tsoukias (Exp.87/2). 28.p. 23.XI.1987 E.Reynolds, S.Stewart (Exp.87/8). 29.p. 26.XI.1987 T.Bibler (Exp.87/8). 30.p. 26.XI.1987 C.Wadman, A.Whitehouse (Exp.87/8). 31.p. 7.X.1988 R.Bösch, D.Oehrli, J.Reichen (Exp.88/7). 32.p. 11.X.1988 B.B.Christensen, S.A.Smidt (Exp.88/6). 33.p. 19.X.1988 H.J.Hansen, J.Mathorno (Exp.88/6). 34.p. 4.XII.1988 M.Batard, J.Buret, M.Coutty, Phu Dorje, D.Filliol, R.Laot, Ang Phurbi, J.-F.Rouys, Kami Tenji (Exp.88/11). 35.p. 6.XII.1988 M.Batard, A.Hirsh, C.Lebahy, Y.LeBissonais, R.Mouhat, A.Rispoli (Exp.88/11). 36.p. 7.XII.1988 M.A.Garcia Gallego (Exp.88/11). 37.p. 8.XII.1988 R.Laot, Dawa Norbu, Zimba Zangbu (Exp.88/11). 38.p. 16.XII.1988 Dong Han Cha, Young Joo Kim (Exp.88/12). 39.p. 17.XII.1988 Sun Ki Bong (Exp.88/12). 40.p. 22.X.1989 K.Dehn, G.Härter, P.Konzert (Exp.89/6). 41.p. 24.X.1989 K.Gürtler, W.D.Jarisch, D.Porsche, L.Reiser, H.Wolfsgruber (Exp.89/6). 42.p. 26.X.1989 G.McCormick, J.Nowack, G.Ruggera, J.Woodland (Exp.89/7). 43.p. 1.XI.1989 J.-P.Frachon, Wongel (Exp.89/8). 44.p. 6.XI.1989 Danu, J.-P.Frachon, B.Madeuf, Wongel (Exp.89/8). 45.p. 8.XI.1989 G.Favre, V.Protopopoffow, Kami Tenzing (Exp.89/8). 46.p. 4.IV.1990 B.Murphy, K.Philips (Exp.90/1). 47.p. 12.IV.1990 R.Delaney, J.Simpson (Exp.90/1). 48.p. 23.X.1990 R.Bolesch (Exp.90/3), Ch.Hug, Ch.-P.Portmann (Exp.90/12). 49.p. 24.X.1990 P.Bolesch (Exp.90/3), N.H.Harper (Exp.90/6). 50.p. 25.X.1990 G.Allman, A.Bristow, K.Wilson (Exp.90/6), Tam Bahadur Magar (Exp.90/7). 51.p. 25.X.1990 K.Fritz (Exp.90/7). 52.p. 27.X.1990 E.Bolesch(f), R.Bolesch, J.Zengerle (Exp.90/3). 53.p. 2.XII.1990 P.Maisten, M.Osnes, M.Sundberg (Exp.90/14). 54.p. 4.XII.1990 C.McDermott (Exp.90/9). 55.p. 4.XII.1990 C.Ankers, Ch.Noble (Exp.90/15). 56.p. 22.XII.1990 M.Dalla Longa, L.Ferraris, G.Ghisleni (Exp.90/16). 57.p. 23.XII.1990 B.Galbiati, F.Rodolfi (Exp.90/16). 58.p. 13.IV.1991 Amerykanie (Exp.91/3). 59.p. 14.IV.1991 M.Murphy (Exp.91/1). 60.p. 12.X.1991 H.J.Bumann, M.Fischer, D.Wellig (Exp.91/14). 61.p. 13.X.1991 A.Ball, N.Joos (Exp.91/14). 62.p. 14.X.1991 U.Braschler, W.Vollbrecht (Exp.91/14). 63.p. 17.X.1991 N.Joss, P.Marugg (Exp.91/14). 64.p. 25.X.1991 R.Bousquet, R.Gardelle, J.F.Grand, M.R.Pelle, C.Stucki (Exp.91/8). 65.p. 3.XI.1991 G.E.Buisson, J.F.Males (Exp.91/9), R.Lecompte (Exp.91/10). 66.p. 4.XI.1991 R.Collard, Ang Dawa, A.Rickli (Exp.91/10). 67.p. 9.XI.1991 Ang Dawa, D.Gombert, V.Parein(f), M.Richard, Dawa Sherpa (Exp.91/10). 68.p. 15.XII.1991 W.Baird (Exp.91/17), B.Cheul Yoo, Ang Dawa (Exp.91/13). 69.p. 19.XII.1991 Dawa, Ang Dawa, K.Lee Park(f) (Exp.91/13). 70.p. 10.IV.1992 D.Nettle, J.Quirk (Exp.92/5). 71.p. 19.IV.1992 J.J.Goni(+), C.Goni, L.M.Iraizoz, I.Vilianeua (Exp.92/1). 72.p. 4.V.1992 P.Higgins, Kami Tenzing (Exp.92/2). 73.p. 14.X.1992 P.Blanchard, D.Petraud (Exp.92/7). 74.p. 24.X.1992 J.C.Lakes, R.Pawlowski (Exp.92/9). 75.p. 25.X.1992 T.Gill, J.-N.Ro-

che, R.Southwell (Exp.92/16). 76.p. 25.X.1992 L.Gilbert, M.Sagnier(f) (Exp.92/7). 77.p. 26.X.1992 T.Bravo, D.Fernandez, L.Giner, S.Martinez, M.D.Matta (Exp.92/8). 78.p. 27.X.1992 E.Berard, D.Petraud (Exp.92/7). 79.p. 28.X.1992 P.Avataneo, M.Gaido, J.-N.Roche (Exp.92/16). 80.p. 1.XI.1992 P.Clark, A.Mc Nab, R.Pawlowski, P.Roberts, H.Todd (Exp.92/9). 81.p. 4.XI.1992 C.Bravo, M.D.Matta (Exp.92/8). 82.p. 7.XI.1992 I.Cotgrove, R.Pawlowski (Exp.92/9). 83.p. 7.XI.1992 R.T.Burleson, S.A.Cole, J.M.Keith (Exp.92/12). 84.p. 12.XI.1992 L.Terray (Exp.92/17). 14.X.1992 P.Blanchard, D.Petraud (Exp.92/7). 85.p. 1.XII.1992 F.Dellatorre (Exp.92/19). 86.p. 3.XII.1992 D.Goetghebuer, A.Hubert, Mana Ram Tamang, J.Richon (Exp.92/19). 87.p. 6.XII.1992 H.Aota (Exp.92/15). 88.p. 7.XII.1992 Ang Dawa, Kim Wi-Yeoung, Sonam Tsering, Yu Young Kim (Exp.92/13). 89.p. 7.XII.1992 T.Ono, Y.Sasahara (Exp.92/15). 90.p. 9.XII.1992 Kee Su-Young (Exp.92/13). 91.p. 7.XII.1992 Chun Byung-Tai, Dawa, Kim Jin-Yong, Sim Jung-Shup (Exp.92/14). 92.p. 11.XII.1992 Dawa, Jeon Woo-Song, Jeong Duk-Ki, Shim Sung-Bo (Exp.92/14).

Ekspedycje bez sukcesu: 82/3, 85/8, 87/3, 87/6, 88/2, 88/3, 89/2, 89/3, 89/4, 90/4, 91/2

ZACHODNIA ŚCIANA (nad Mingbo Gl.) (rys.21-27)

Zachodnia ściana góry, to ta ściana, którą oglądamy najczęściej na ekspedycyjnych zdjęciach, i która w swej górnej części ma słynny wiszący lodowiec - *medalion* - Dablam Gl. Ściana ta obrywa się 1600-metrową, trójkątną, lodowo-skalną zerwą ku wcinającemu się w jej podstawę lodowcowi Mingbo Gl. Lodowy grzbiet, obrywający się skalną ścianą z serakami, dzieli ten lodowiec na dwie zatoki. Sama ściana ograniczona jest z lewej strony skalistym pd.-zachodnim żebrem, a z lewej wybitną zachodnią granią. Górną część ściany stanowi w/w wiszący lodowiec. Jej dolną część przecinają dwa wybitne lodowe kuluary: centralny kuluar i lewy kuluar. Między nimi zaznacza się

Rys.23. Ama Dablam - pd.-zachodnie zebro

dość wybitny, rozdzielający je filar, który kontynuuje się w górnej części ściany, na lewo od w/w lodowca. Zarówno po prawej stronie, jak i po lewej można wyróżnić dalsze dwa filary, które kulminują w ograniczających ścianę graniach.

DROGA 18. Prawym filarem zachodniej ściany. (rys.22-26). Nadzwyczaj trudno w lodzie i skale (IV+, 80°); 2 dni.

Droga startuje dolną częścią centralnego kuluaru, z którego ucieka wkrótce na filar ograniczający kuluar z prawej strony. Filarem tym (lub jego lewą, firnową flanką) na grań pd.-zachodniego zębra (na Mushroom Ridge) i dalej razem z drogą 17 na wierzchołek.

Przejście górnej części drogi: 1961 (Exp.61/1) --->droga 17; przejście dolnej części drogi: 1979 Nowozelandczycy (Exp.79/5) --->droga 20. Przejście (l.p.samotnie); 7.XII.1992 Y.Yamanoi (Exp.92/15).

DROGA 19. Centralnym kulwarem zachodniej ściany i pd.-zachodnim żebrem. (rys.22-27). Nadzwyczaj trudno (70°/V+) w lodzie i skale; 2 dni.

Do połowy wysokości ściany droga biegnie centralnym kulwarem (razem z drogą 19), a następnie ucieka w prawo w górę na grań pd.-zachodniego zębra, które osiąga poniżej wiszącego w górnej części ściany lodowca Dablam Gl. Dalej razem z drogą 17 na wierzchołek.

Przejście górnej części drogi: 1961 (Exp.61/1) --->droga 17; przejście dolnej części drogi: 1979 Nowozelandczycy (Exp.79/5) --->droga 20. Przejście; 18.X.1986 R.Homberger, Ch.Jaggi (Exp.86/6).

DROGA 20. Centralnym kulwarem zachodniej ściany (Smid Route). (rys.22-27). Bardzo trudno w skale i stromym lodzie (IV+, 80°); 2 dni.

Droga biegnie przez całą długość centralnym kulwarem, obchodząc wiszący w górnej części ściany Dablam Gl. z lewej strony. Biwaki: 5300, 6500.

Próba przejścia: 24.X.1979 P.Hillary, K.Hyslop(+) (Exp.79/5) do 6100; przejście górnej części: 1986 A.Brugger, K.Walde (Exp.86/3) --->droga 22. Przejście (l.p.samotnie); 11.X.1986 J.Smid (Exp.86/6).

DROGA 21. Centralnym filarem zachodniej ściany. (rys.22,24-27). Bardzo trudno w skale i lodzie (IV+, 50-90°); 5 dni(1 przejście)

Droga biegnie skalisto-lodowym filarem w środkowej części ściany. W dolnej części po śniegu (55-70°) z niewysokimi progami skalnymi. Wyżej 50-metrowy próg skalny (III), następnie ponad 150 m w mixcie do podstawy dolnej strefy seraków. Przez seraki z lewej strony (60-90° w lodzie) na ich górną krawędź. Dalej trudna szczelina brzeżna, a następnie 2 wyciągi przez skalistą ścianę pod wiszącym w ścianie lodowcem Dablam Gl. (mixt, IV+). Lewą stroną lodowca do biwaku w następnej szczelinie brzeżnej. Firnową ścianą (170 m) na grań i nią na wierzchołek.

Przejście górnej części: 1986 A.Brugger, K.Walde (Exp.86/3) --->droga 22. Przejście; 21.XII.1990 G.Dunmire, Ch.Warner (Exp.90/8).

DROGA 22. Lewym kulwarem zachodniej ściany i przez Dablam Gl. (rys.22,24-27). Nadzwyczaj trudno w skale i lodzie (V, 65°), 1-3 dni.

Droga biegnie lewym kulwarem aż ponad środkową barierę seraków przecinającą ścianę, gdzie kuluar ten zanika. Następnie ukosem w prawo w górę, trawersując centralny filar, wyprowadza na wiszący w górnej części ściany Dablam Gl. Dalej firnową ścianą (170 m) na grań i nią na wierzchołek. Biwaki: 5100, 6250, 6550.

Przejście; 2.V.1985 M.Ariake, N.Sakashita (Exp.85/2). 2.p. 15.IV.1986 A.Brugger, K.Walde (Exp.86/3), w górze wprost centralnym kulwarem.

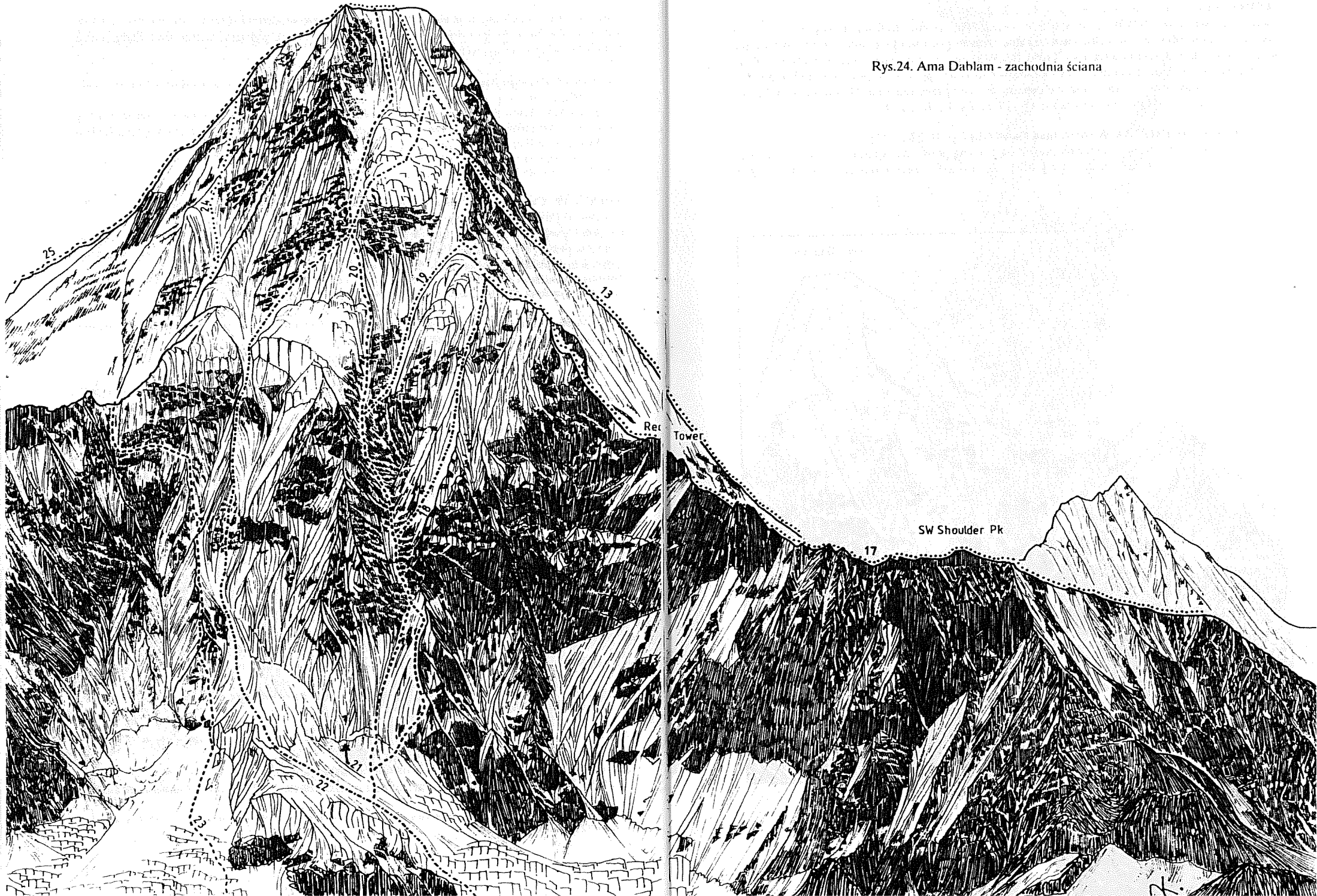
DROGA 23. Lewym filarem zachodniej ściany i zachodnią granią na szczyt. (rys.22,24-27). Nadzwyczaj trudno w skale i lodzie (V, 65°), 1-3 dni.

Droga biegnie niezbyt wybitnym lewym filarem aż w pobliże zamykającego go od góry pasa seraków. Tutaj trawers w lewo i lewym skrajem seraków na zachodnią grań. Firnową flanką grani na wierzchołek.

Przejście dolnej części drogi: 1985 Japończycy (Exp.85/2) --->droga 22. Próba przejścia: 27.IX.1988 Koreańczycy (Exp.88/12) do 6000 (grzań).

Ama Dablam

Rys.24. Ama Dablam - zachodnia ściana

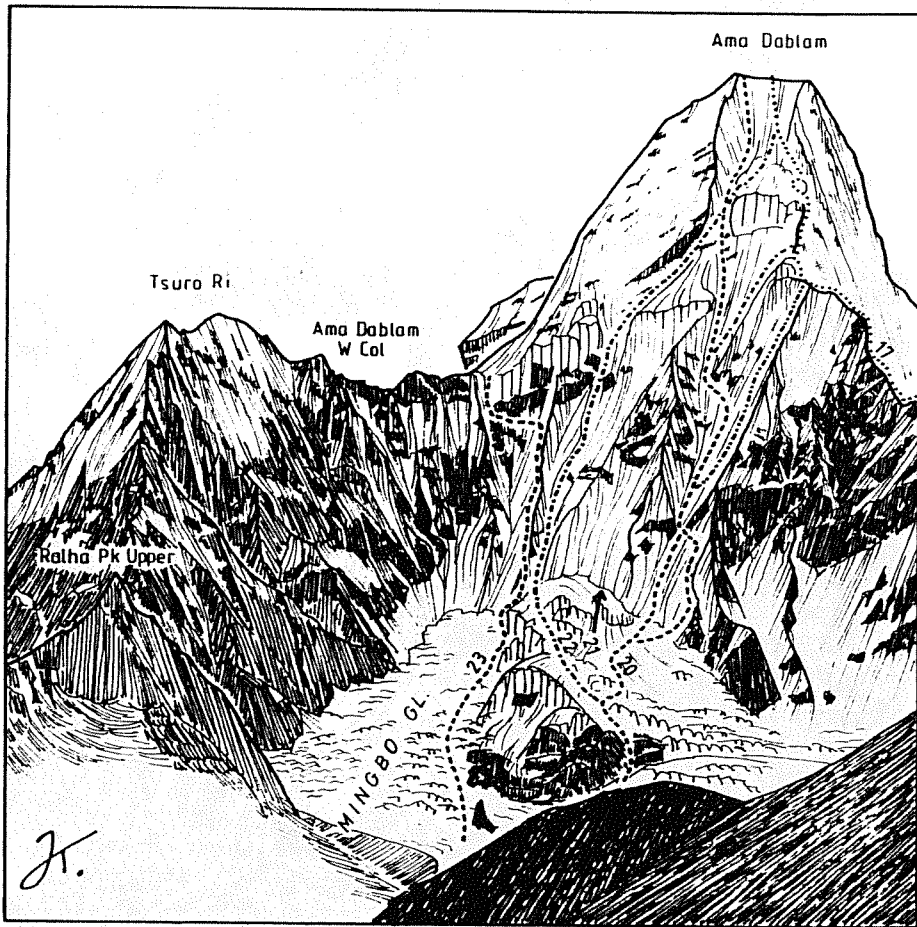

ZACHODNIA GRAŃ (od Tsuru Ri) (rys.16,21-22,24-26-29)

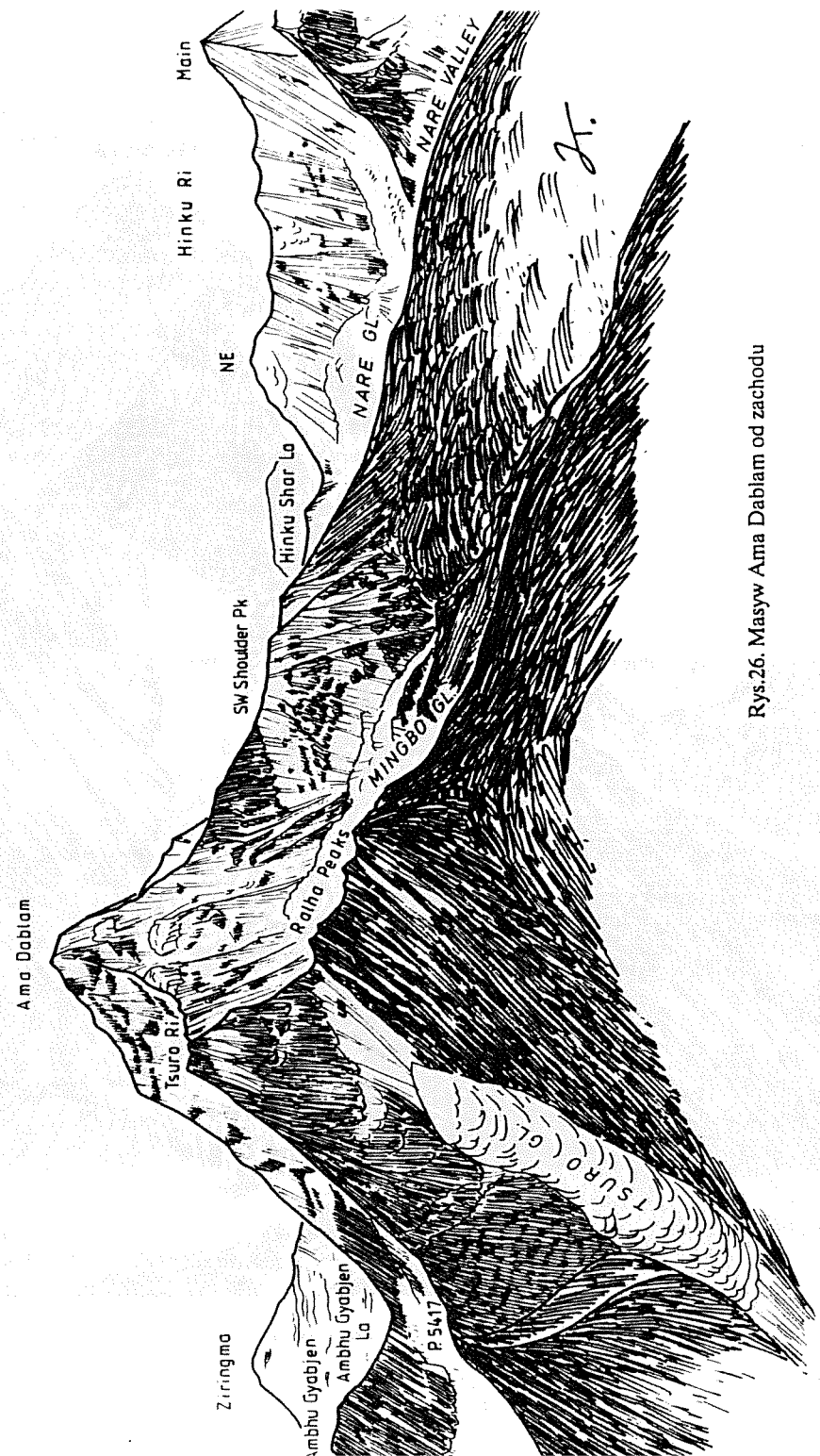
Zachodnia (właściwie NWW) grań spada z wierzchołka stromą, lodową flanką, z której - na wysokości około 6000 m - wyrasta wąskie skalne, prawie poziomo biegnące ostrze, obrywające się pionową, skalną ścianą kazałnicy Tsuru Ri. W grani tej najniższe wcięcie nazwano Ama Dablam West Col. Rozdziela ona kotły lodowców Duwo Gl. (po stronie północnej) i Mingbo Gl. (po stronie południowej). Sama grań nie była do tej pory przechodzona. Niemniej od południa osiąga ją droga 23, a od północy ociera się o jej górną flankę droga 24.

PÓŁNOCNO-ZACHODNIA ŚCIANA (nad Duwo Gl.) (rys.16,27-29,32)

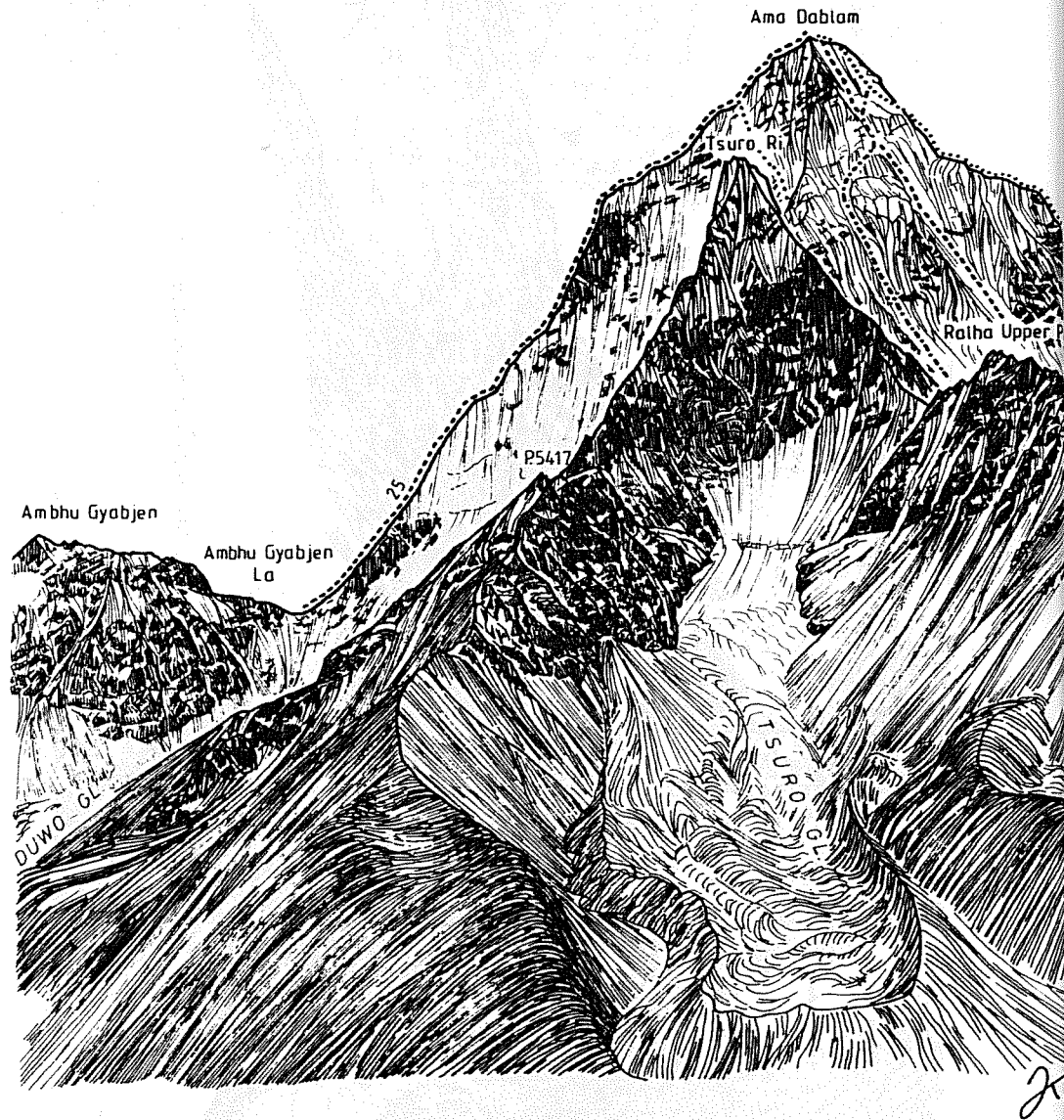
Pn.-zachodnia ściana (nazywana też nieprawidłowo ścianą północną) spada 1800-metrową lodowo-skalną zerwą ku Duwo Gl. Z prawej strony ogranicza ją zachodnia grań, a z lewej grań północna.

Rys.25. Ama Dablam - zachodnia flanka

Rys.26. Masyw Ama Dablam od zachodu

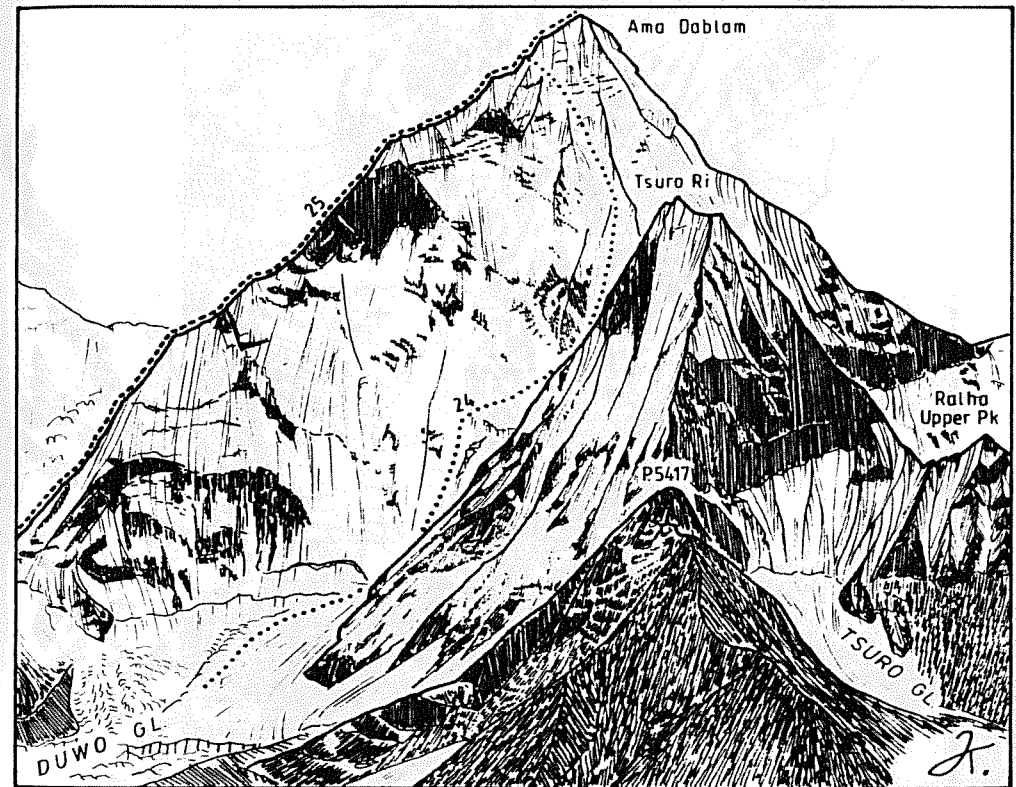

Rys.27. Ama Dablam od zachodu

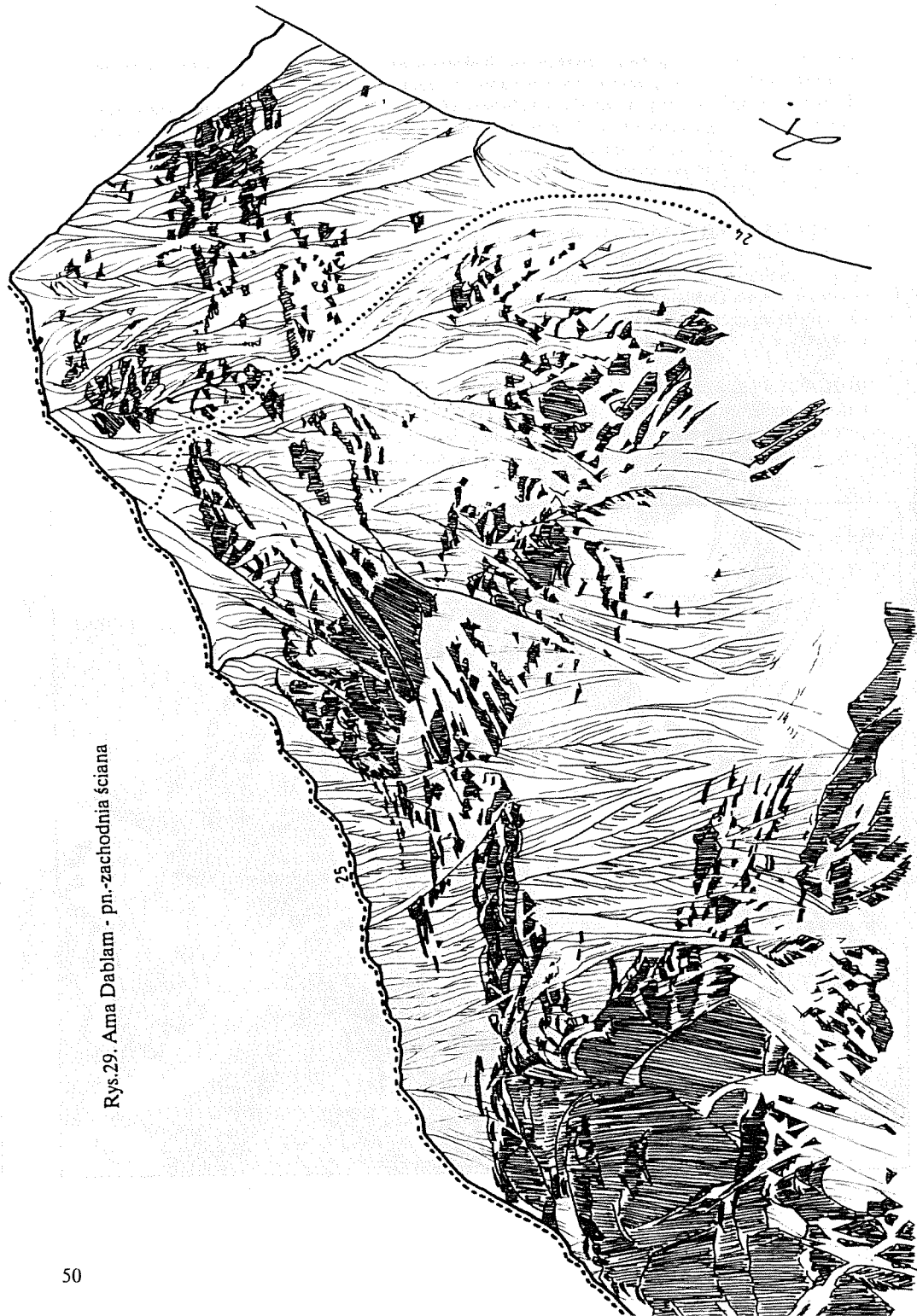
DROGA 24. Z Duwo Gl. prawą częścią pn.-zachodniej ściany. (rys.27-29). Niewątpliwie b.trudno w stromym lodzie (60-80°), zagrożenie lawinami, szczegóły nie znane. Z Duwo Gl. droga biegnie prawym skrajem firnowej ściany w kierunku pn.-zachodniej grani Ama Dablam, którą osiąga na wysokości 6300 m. Następnie diagonalnym trawersem przez górną część pn.-zachodniej ściany aż na północną grań, którą na wierzchołek.
 1.przejscie: 8.IX.1980 H.Fukushima, M.Tomita (Exp.80/2). 2.p. 9.IX.1980 Y.Kato, T.Tsubai (Exp.80/2). 3.p. 10.IX.1980 K.Ogawa, Y.Teranishi (Exp.80/2).

PÓŁNOCNA GRANĀ (z Ambhu Gyabjen La) (rys.2,10,16,22,26-31,36) Północna grań spada stromym, około 1500-metrowym filarem wprost ku Ambhu Gyabjen La i dalej kulminuje w wierzchołku Ambhu Gyabjen. Rozdziela ona boczne lodowce Duwo Gl. na zachodzie i Ama Dablam Gl. na wschodzie. Dolny, 600-metrowy odcinek grani stanowi skalny filar. Górną jej część stanowi firnowe ostrze poprzegradzane skalnymi spiętrzeniami i barierami seraków.

DROGA 25. Północną granią. (rys.26-31). Bardzo trudno w skale i lodzie (IV-V, 70°). W dolnej części droga biegnie 600 m b.trudną (IV-V), skalną krawędzią. Dalej wąską, lodową i mixtową granią prowadzi pod następne 300-metrowe, trudne skalne spiętrzenie na wysokości 6300 m. Przez to spiętrzenie i dalej kulwarem i granią na wierzchołek.

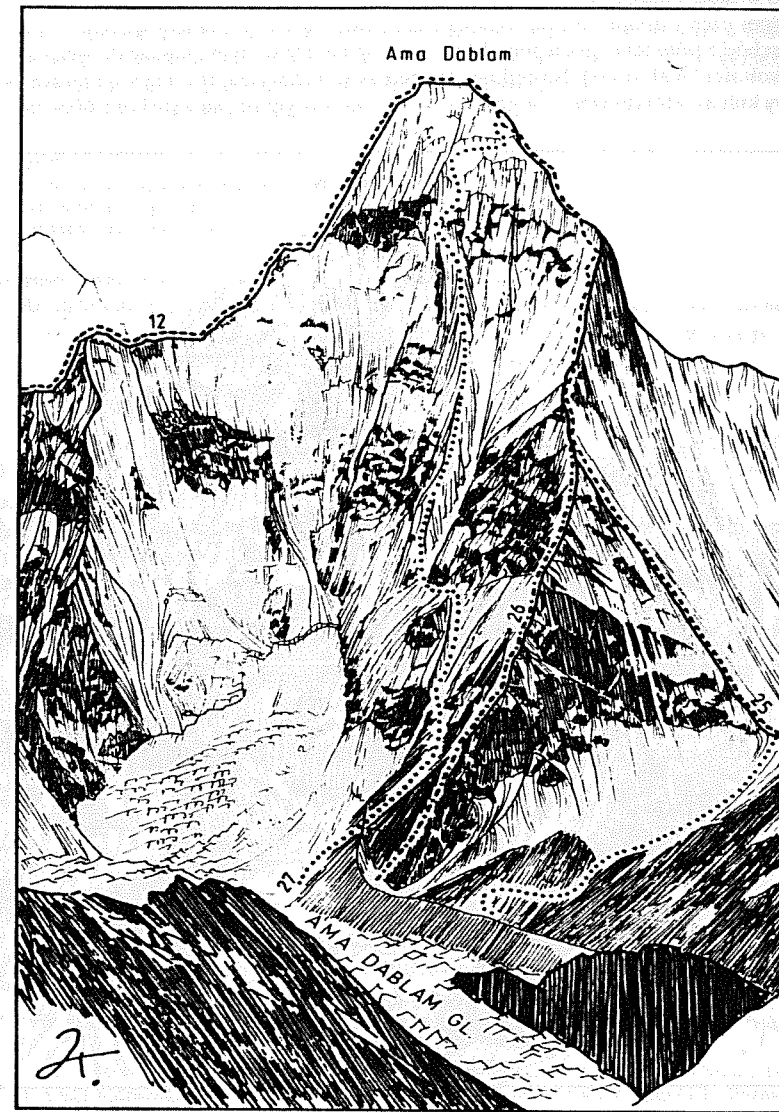

Rys.28. Ama Dablam - pn.-zachodnia flanka

Rys.29. Ama Dablam - pn.-zachodnia ściana

Przejście górnej części drogi: 1959 Brytyjczycy (Exp.59/1)--->droga 26. 1.pzejście: 21.X.1979 F.Chaud, G.Estienne, Y.Estienne, J.F.Manificat, M.Salomez, B.Soleymicux, R.Renaud (Exp.79/3). 2.p. 22.X.1979 Jangbu, Norbu Jangbu, Lhakpa Norbu (Exp.79/3). 3.p. 23.X.1979 L.Audobert, C.Belli, B.Charbonnel, F.Chaud, D.Collot, M.Draper, R.Renaud (Exp.79/3). 4.p. 24.X.1979 D.Bovero, B.Charbonnel, R.Renaud (Exp.79/3). 5.p. 18.X.1980 R.Brice, P.Freaney (Exp.80/1). 6.p. 21.X.1980 G.Elder, R.Hall, B.King (Exp.80/1). 7.p. 20.X.1983 H.Berger, R.Julier, F.Maurer, B.Supersaxo (Exp.83/14). 8.p.(1.p.kobiece) 25.X.1983 R.Becker, J.P.Cueret, Ch.Haueter, J.P.Wagnieres, S.Welz (Exp.83/14). 9.p. 26.X.1983 Ang Kami (Exp.83/14). 10.p.(2.p.kobiece) 27.X.1983 J.Kindschi, H.Reiss, L.Schmidt (Exp.83/14). 11.p. 23.IV.1985 C.Alde, C.Ferrari, G.B.Lombardini, G.Maresi, M.Panzeri, D.Valsecchi (Exp.85/1). Ekspedycje bez sukcesu: 88/5, 89/5, 89/9

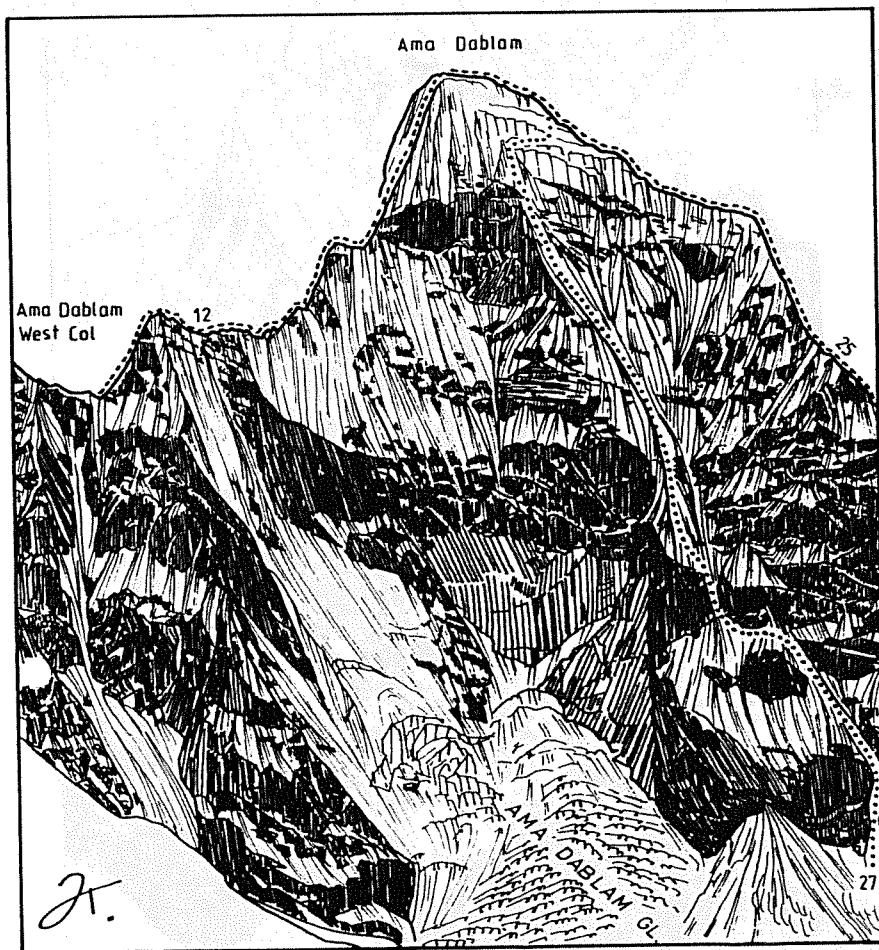
Rys.30. Ama Dablam- pn.-wschodnia ściana

PÓLNOCNO-WSCHODNIA ŚCIANA (nad Ama Dablam Gl.) (rys.2,10,16,30-31)

Pn.-wschodnia ściana opada ku Ama Dablam Gl. Stanowi ją stroma, wysoka na 1700 m, lodowo-skalna flank, poprzedzielana skalnymi spiętrzeniami. Z prawej strony jest ona ograniczona stromą, skalną ostrogą kulminującą na wys. 5967 w północnej grani góry. Inny wybitny skalno-lodowy filar, spadający z pierwszego spiętrzenia wschodniej grani, ogranicza ścianę z lewej strony. W jej centralnej części zaznacza się trzeci, też całkiem wybitny, lodowo-skalny filar.

DROGA 26. Prawym filarem pn.-wschodniej ściany (Pn.-wschodni filar). (rys.27-31). Nadzwyczaj trudno w skale i lodzie (IV-V).

W dolnej części droga biegnie wybitną skalną ostrogą (*Grey Comer*) spadającą (z P.5967) na pn.-wschód z północnej grani góry. W trudnej wspinaczce w litym granicie do wcięcia w ostrodze na wysokości 5400 (obóz). Następnie 250 metrów w nadzwyczaj trudnej wspinaczce skalnej pod lodowy kuluar, którym wprost w górę na ostrze północnej grani, na wysokości 6050 m. Dalej grań

Rys.31. Ama Dablam - pn.-wschodnia ściana

wznosi się pod kątem około 45°. Trudnym terenem skalnym, z miejscami w lodzie, a następnie lodową granią z lodowymi turniami i nawisami aż pod szczytowy stożek. Przez załamanie grani na podszczytowe pola, którymi na szczyt. Obozy i biwaki: 5400, (5650), 6050, 6400. Próba przejścia: 21.V.1959 G.J.Fraser(+), M.J.Harris(+), (Exp.59/1) co najmniej do 6600 a może nawet na szczyt (!). 1.przejście: 15.V.1981 L.Hall, A.Hendersen, T.McCartney-Snape (Exp.81/1). Próba przejścia zimowego: 24.XII.1984 Japończycy (Exp.84/8) do 6400. Ekspedycje bez sukcesu: 80/5, 81/3, 87/5, 89/2, 89/9.

DROGA 27. Środkowym filarem pn.-wschodniej ściany. (rys.30-31). Niewątpliwie bardzo trudno w lodzie i skale; 7 dni (1.przejście); szczegóły nie znane.

W dole droga biegnie flanką między prawym i środkowym filarem. Następnie trawersuje w lewo na krawędź środkowego filara, którą wprost w górę aż na szczytowe pola firnowe. Tutaj trawersem nad serakami w prawo na północną grań i nią na wierzchołek. (6 biwaków). 1.przejście: 7.XII.1985 C.Buhler, M.Kennedy (Exp.85/10).

Trawersowania góry

1983 Exp.83/1: grań wschodnia - ściana południowa.
1985 Exp.85/2: ściana zachodnia - grań pd.-zach; Exp.87/7: południowy filar - pd.-zach. grań.
1986 Exp.86/3: ściana zachodnia - pd.-zach. grań.

Możliwości poprowadzenia nowych dróg

Mimo sporej ilości dróg istniejących na flankach góry, istnieją w dalszym ciągu liczne możliwości poprowadzenia dalszych świetnych nowych linii. Najefekowniej z nich to: lewą częścią pn.-wschodniej ściany, środkiem pd.-zachodniej ściany i prawą połacią południowej ściany.

PEAK 5606

(mapa 4, rys.18)

Kopa u podstawy południowego zębra Ama Dablam, oznaczana też kotłą 5621. W jej południowym grzbiecie, który rozdziela górne zatoki Nare Gl., można wyróżnić niewybitną kulminację P.5583 (5598).

1.wejście na P.5583: 1960 uczestnicy (Exp.60/1). 1.wejście na P.5606: XI.1985 H.Aprin, R.R.Harrington, M.Zabaleta (Exp.85/7).

DROGA 28. Z Nare Valley na szczyt. (rys.18). Niewątpliwie łatwo po morenach i piargach, szczegóły nie znane.

1.przejście do P.5583: 1960 uczestnicy (Exp.60/1). 1.przejście do P.5606: XI.1985 H.Aprin, R.R.Harrington, M.Zabaleta (Exp.85/7).

SOUTH-WEST SHOULDER PEAK 5826

(mapa 4, rys.18,21,23,24,26)

Niezbyt wybitna kulminacja w pd.-zachodniej grani Ama Dablam, pomiędzy kotłami Nare Gl. na pd.-wschodzie i Mingbo Gl. na pn.-zachodzie. Na grani kulminacji zakładany jest najczęściej obóz w drodze na wierzchołek Ama Dablam, stąd też niekiedy spotykana nazwa - Camp 1 Peak. Oznaczany też kotłą 5810 lub 5705. Wierzchołek często odwiedzany przy próbach wejścia na Ama Dablam.

1.wejście: 1953 G.Band, T.Bourdillon, Ch.Evans, M.Westmacott (Exp.53/1). 2.w. XI.1955 F.Beckey, Chotari, Da Tensing (Exp.55/2). 3.w.(1.w.zimowe): 13.III.1961 B.Bishop, M.Gill, W.Romanes, M.Ward (Exp.61/1). Później bardzo liczne dalsze wejścia --->droga 17.

AMA DABLAM WEST COL 6100

(mapa 4, rys. 16,21-22,25,28)

Płytko wcięta, trudno dostępna przełęczka w zachodniej grani Ama Dablam, na wschód od wybitnej kazałnicy Tsuru Peak. Oznaczana też kotą 6030.

L wejście: 28.X.1989 B.Pockar, V.Furlan (Exp.89/9).

DROGA 29. Od północy z Duwo Gl. na przełęcz. (rys.28). Nadzwyczaj trudno w bardzo stromym lodzie (V,50-85°,1100 m).

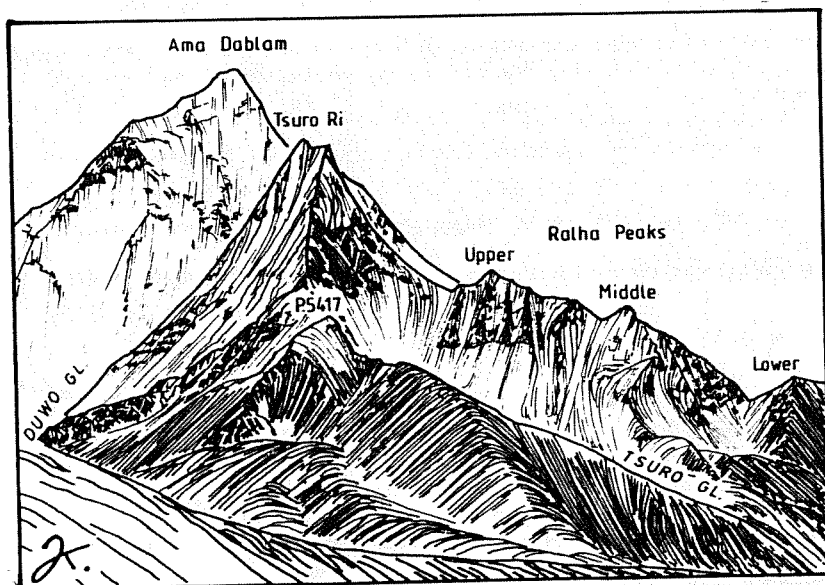
Przez dolne 700 m droga biegnie wspólnie z drogą 24. Następne 400 m wyprowadzają wprost na przełęcz (lub na grań w jej pobliżu).

Przejście dolnej części drogi: 1980 Japończycy --->droga 24. L przejście: 28.X.1989 B.Pockar, V.Furlan (Exp.89/9).

TSURO RI (Ama Dablam West Shoulder) 6181

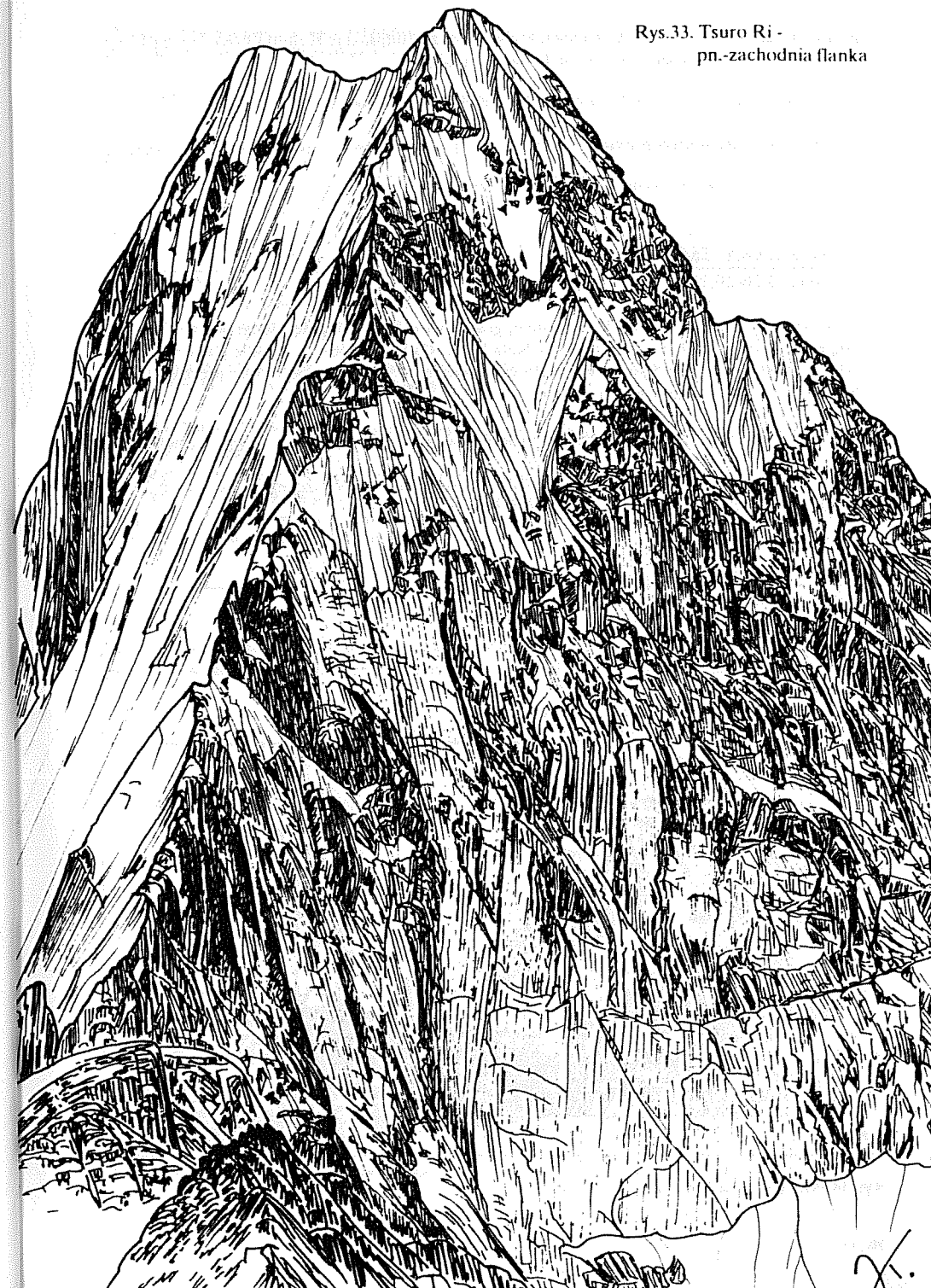
(mapa 4, rys. 1,3,10,16,21-22,25-28,32-34)

Wybitna, ponad 1000-metrowa, skalna kazałnica, którą obrywa się zachodnia grań Ama Dablam. Opisywana jest też kotą 6195. Z wierzchołka spadają na pd.-zachód i pn.-zachód dwa wybitne zebra (granie), obejmujące kocioł lodowca Tsure Gl. Granie te i wschodnia grań ograniczają trzy strome ściany kazałnicy: południowa ponad Mingbo Gl., zachodnia ponad Tsuru Gl. i pn.-wschodnia ponad Duwo Gl. W pn.-zachodnim zębrze znajduje się mało wybitna kulminacja Peak 5417.

Rys.32. Masyw Ama Dablam od pn.-zachodu

Rys.33. Tsuru Ri -
pn.-zachodnia flanka

W grani pd.-zachodniej znajdują się niewiele wybitniejsze kulminacje Ralam Peaks. Niewątpliwie wszystkie ewentualne drogi na szczyt będą bardzo trudne.

Próba wejścia na Tsuru Ri: 22.X.1987 V.G.Petkov, A.Proev (Exp.87/7) do 5600.

DROGA 30. Pn.-zachodnią granią. (rys.26-28,32-33). Niewątpliwie bardzo trudno, szczegóły nie znane.

Próba przejścia: 22.X.1987 V.G.Petkov, A.Proev (Exp.87/7) do 5600.

RALHA PEAKS 5560, 5402 i 5059

(mapa 4, rys.3,26-28,32)

Niezbyt wybitne wierzchołki w pd.-zachodniej grani Tsuru Peak, rozdzielającej doliny Tsuru Gl. i Mingho Gl. Kolejno od dołu są to: Lower Rala Peak 5059 (5055,5045), Middle Rala Peak 5402 (5405) i Upper Rala Peak 5560 (5563). Drogi na wierzchołki prawdopodobnie niezbyt trudne. Jedynie wejście na najniższy z nich jest znane.

LOWER RALA PEAK: 1.wjście: 1955 E.Schneider i tow. (Exp.55/1) podczas prac topograficznych.

DROGA 31. Na Lower Ralam Peak. (rys.26,32). Niewątpliwie łatwo, szczegóły nie znane.

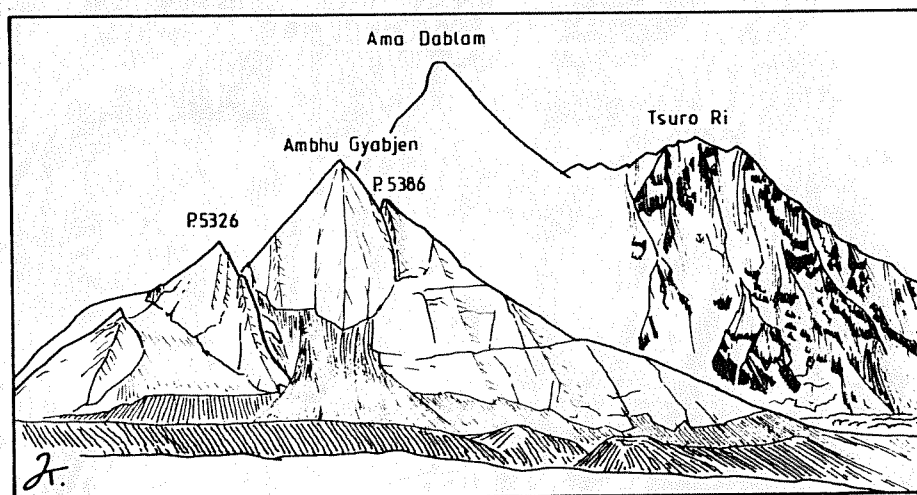
1.przejście: 1955 E.Schneider i tow. (Exp.55/1) podczas prac topograficznych.

AMBHU GYABJEN LA 5369

(mapa 4, rys.2,10,26-27,36)

Przełęcz w północnej grani Ama Dablam, oddzielająca tę górę od turni Ambhu Gyabjen stanowiących zakończenie tej grani. Łatwo dostępna, odwiedzana przy próbach przejścia północnej grani Ama Dablam.

1. i dalsze kolejne wejścia: 1979 Francuzi (Exp.79/3).

Rys.34. Masyw Ama Dablam od północy

DROGA 32. Od wschodu z Ama Dablam Gl. na przełęcz. (rys.36). Łatwo po piargach i śniegu.
1. i dalsze kolejne przejścia: 1979 Francuzi (Exp.79/3).

Wejścia na przełęcz od zachodu, z Duwo Gl. nie są znane.

AMBHU GYABJEN 5647

(mapa 4, rys.2-3,10,16,26-27,34-36)

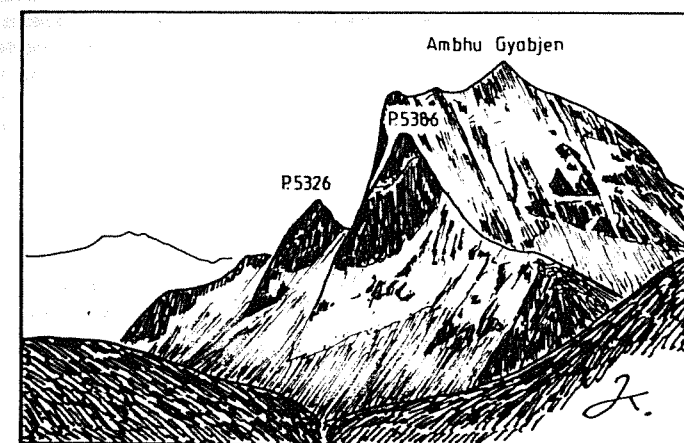
Ambhu Gyabjen (Ambon Gyabjen, Ambu Gyabchen, Ambu Gyabjen, Amou Gyabjen, Ampu Gyabjen, Gyabjen, Umbu Gyabjen) to niezbyt wysoki, ale wybitny, skalisty wierzchołek w zakończeniu północnej grani Ama Dablam. Oddziela ona Ama Dablam Gl. od Duwo Gl. Szczyt bywa też określany kotami: 5944, 5940 lub 5650. Na pn.-wschód i pn.-zachód spadają z wierzchołka wybitne żebra ze skalnymi turniami.

1.wjście: 11.IV.1953 T.Bourdillon, J.Hunt (Exp.53/1). 2.w. 12.IV.1953 W.Noyce, M.Ward (Exp.53/1). 3.w. IV.1959 J.H.Emlyn Jones, M.J.Harris, Dawa Tensing (Exp.59/1).

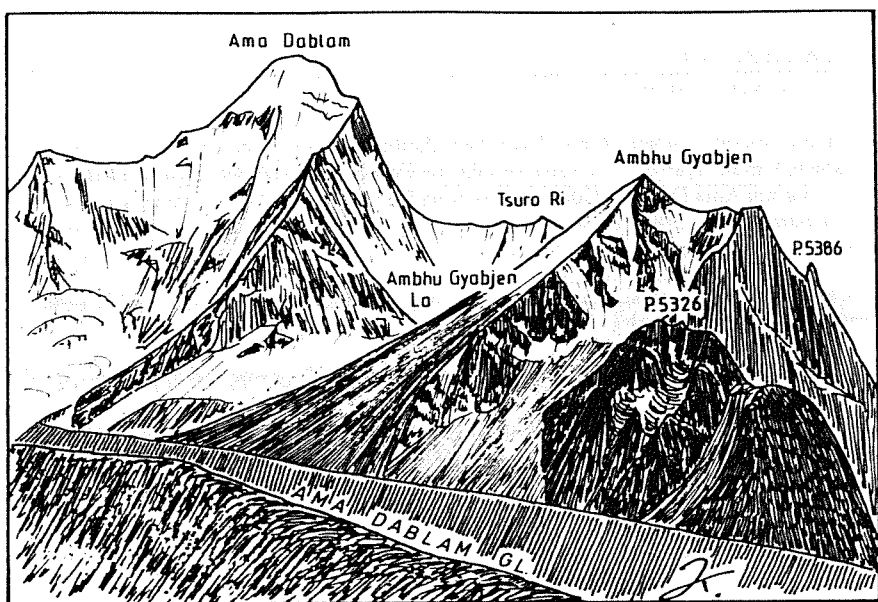
DROGA 33. Z Ama Dablam Gl. północną ścianą na szczyt. (rys.36). Zapewne niezbyt trudno po piargach, skale i śniegu.

Droga biegnie granitowym żebrem do spiętrzenia z ciemnych skał. Dalej przez spiętrzenie do kuluaru, którym jakiś czas w górę, a następnie z powrotem na żebro, którym na wierzchołek.

1.przejście: 11.IV.1953 T.Bourdillon, J.Hunt (Exp.53/1). 2.p. 12.IV.1953 W.Noyce, M.Ward (Exp.53/1). 3.p. IV.1959 J.H.E.Jones, M.J.Harris, Dawa Tensing (Exp.59/1).

Rys.35. Ambhu Gyabjen - zachodnia flanka

Rys.36. Masyw Ama Dablam od pn.-wschodu

MAPY I RYSUNKI

Mapa 1. Położenie

Mapa 2. Ama Dablam & Hinku Himal - plan sytuacyjny

Mapa 3. Południowy skraj Hinku Himal - plan sytuacyjny

Mapa 4. Masyw Ama Dablam - plan sytuacyjny

Rys.1. Ama Dablam i Hinku Himal od północy

Rys.2. Ama Dablam i Hinku Himal od pn.-wschodu

Rys.3. Grupa Ama Dablam od północy

Rys.4. Grupa Ama Dablam od pn.-wschodu

Rys.5. Ziringma - pn.-zachodnia flanka

Rys.6. Twin Ice Peak - zachodnia flanka

Rys.7. Twin Ice Peak - zachodnia ściana

Rys.8. Twin Ice Peak - pn.-zachodnia grań

Rys.9. Twin Ice Peak - północna ściana

Rys.10. Grupa Ama Dablam od pn.-wschodu

Rys.11. Twin Ice Peak od pn.-wschodu

Rys.12. Panch Pokhri Peak od wschodu

Rys.13. Panch Pokhri Peak - pn.-zachodnia ściana

Rys.14. Veguco Shar - północna flanka

Rys.15. Grań Veguco od północy

Rys.16. Masyw Ama Dablam od pn.-wschodu

Rys.17. Ama Dablam - wschodnia grań

Rys.18. Ama Dablam - południowa flanka

Rys.19. Ama Dablam - południowa ściana

Rys.20. Ama Dablam - górna część południowej ściany

Rys.21. Ama Dablam od pd.-zachodu

Rys.22. Ama Dablam - zachodnia flanka

Rys.23. Ama Dablam - pd.-zachodnie żebro

Rys.24. Ama Dablam - zachodnia ściana

Rys.25. Ama Dablam - zachodnia flanka

Rys.26. Masyw Ama Dablam od zachodu

Rys.27. Ama Dablam od zachodu

Rys.28. Ama Dablam - pn.-zachodnia flanka

Rys.29. Ama Dablam - pn.-zachodnia ściana

Rys.30. Ama Dablam - pn.-wschodnia ściana

Rys.31. Ama Dablam - pn.-wschodnia ściana

Rys.32. Masyw Ama Dablam od pn.-zachodu

Rys.33. Tsuru Ri - pn.-zachodnia flanka

Rys.34. Masyw Ama Dablam od północy

Rys.35. Ambhu Gyabjen - zachodnia flanka

Rys.36. Masyw Ama Dablam od pn.-wschodu

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
Eksploatacja	7
Amphu Laptsa	17
Ziringma	20
Amphu Col	26
Twin Ice Peak	26
Panch Pokhri Col	27
Panch Pokhri Peak	27
Veguco	27
Col 6203	30
Pumo Dablam	32
Ama Dablam East Col	33
Ama Dablam	33
Peak 5606	53
South-West Shoulder Peak	53
Ama Dablam West Col	54
Tsuro Ri	54
Ralha Peaks	56
Ambhu Gyabjen La	56
Ambhu Gyabjen	57